C DO BO

SLOVO

Dvojtýždenník gréckokatolíckej cirkvi

11

6.6.1993

ROČ. XXV.

Cena 4 Sk

Z OBSHU VYBERÁME

Prvý svätec z nášho kraja str. 7

Pohľady z Litmanovej str. 8

Pocta veľkým mužom eparchie str. 11

ČO ROBIŤ?

V poslednom čase stále viac počúvame, že aj naša republika sa už zaradila medzi štáty so značnou nezamestnanosťou, o čom sme sa v predchádzajúcich časoch iba dočítali alebo dopočuli, a to s patričným komentárom, že to je jav zásadne "kapitalistických krajín". Je to skutočne tak? V jedinej zemi však nikdy nebola, ani nie je nezamestnanosť; V BOŽOM KRÁĽOVSTVE. Naopak: "Žatva je síce hojná, ale robotníkov málo" (Lk 10, 2). Boh zavolal kedysi Abraháma - a ten išiel. Panne Márii ponúkol Božie materstvo. A Ona ochotne súhlasila. Je Matkou Cirkvi. Niektorí odmietli: bohatý mladík, zázračne nasýtení ľudia, Judáš, predstavitelia židovského národa... Každého zavolá do svojej služby Boh aspoň raz v živote. Ale "mnoho je povolaných, a málo vyvolených" (Mt 22, 14) t. j. tých, ktorí povedia ÁNO. Pre každého má vhodnú prácu, každému dá bohatú odmenu.: pokoj srdca tu a sám seba vo svete bez času a priestoru.

Je však "Bohom žiarlivým" (Ex 34, 14) chce, aby sme všetko venovali iba jeho službe. Všetko, čo máme, je požičané - onen biblický denár - ktorý tu máme znásobiť usilovnou prácou pre jeho kráľovstvo a pri odchode zo sveta vrátiť. "Bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým".(Mt 25, 21). Ak priľneme vnútorne k niečomu inému okrem Boha, musíme počítať s tým, že nám vykrváca srdce, ak nám to Boh vezme. Pozemské veci sú "Bohom krutým a nemilosrdným". Preto hovorí Kristus: "Blahoslavení chudobní v duchu, lebo im patrí nebeské kráľovstvo" (Mt 5, 3).

Ľudí môžeme rozdeliť na tých, v centre konania ktorých je zlo a sú prípadom pre exorcistu, na ľudí egocentrických - tí nemôžu dať nič a na ľudí upriamených na Boha. Iba tí môžu šíriť pravdu, dobro a lásku, pretože sa dali k dispozícii Bohu.

Aj nás volá Boh do svojich služieb. Vinica Cirkvi je spustošená nájazdami nepriateľov, Božie hodnoty sa predkladajú poničené, zdeformované, neúplné - preto nikoho nelákajú, ani neživia. Ale potom ľudia nádheru viery nemôžu ani poznať. "ukázať ľuďom vieru" znamená v prvom rade podľa nej žiť: "Nie každý, kto mi hovorí: Pane, Pane! vojde do nebeského kráľovstva, ale ten, kto koná podľa vôle môjho nebeského Otca." (Mt 7, 21).

Pustatina nás má viac podnietiť k práci s Kristom. "Bezo mňa nemôžete nič urobiť." (Jan 15, 5). Čo robiť? Hovorme často s Bohom. "Modlite sa neustále (Lk 21, 36), teda všetkým, čo máme, čo robíme, načo myslíme, po čom túžime." V ňom žijeme, hýbeme sa, sme" (Sk 17, 28).

Ale môžeme hovoriť s Pánom v putách nepriateľa, v hriechoch? Odstráňme drôty a pavučiny hriechu v úprimnej svätej spovedi. Možnože Pán má pre nás špeciálnu prácu, nielen posväcovanie všedného života. Jeden sa usilovne pripravuje na kňazskú službu, na prácu, matka rodiny chce učiť viere svoje deti, deti susedov a azda aj v škole (V minulosti vydal vynikajúcu príručku Slovenský ústav Cyrila a Metoda v Ríme: Montana: Nebojte sa života). Každému ponúka Boh prácu vo svojom kráľovstve. Možno jednoduchú - ako sv. slúžke Zite, azda významnú ako kňazské, rehoľné, otcovské, materské poslanie, azda bežnú - dávať dobrý príklad, možno mimoriadnú - pomáhať kňazom v duchovnej práci, organizovať zájazdy na posvätné miesta, pomáhať pri prácach v chrámoch, starať sa o chorých a opustených. Vieme, že každému to Boh pošepne. "Bude to len pre naše dobro, ak počúvneme hlas svojho Boha," (Jer 42, 6).

o. Peter

LITURGICKÝ KALENDÁR NA JÚN 1993

1 U Justín, filozof,mučeník
2 S Nicefor, vyznávač
3 Š Lucilián mučeník
4 P Mitrofan, biskup
5 S Dorotej, biskup a mučeník

6 N PRVÁ NEDEĽA PO ZSD - VŠETKÝCH SVÄTÝCH, Visarion a Hilarion, úctyhodní, **Hl 8, ut. ev. 1**

7 P Teodot, biskup a mučeník
8 U Prenesenie ostatkov veľkomučeníka Teodora Stratilata
9 S Cyril Alexandrijský, biskup
10 Š NAJSVÄTEJŠIA EUCHARISTIA, Timotej, biskup a mučeník
11 P Bartolomej a Barnabáš, apoštoli
12 S Onufer Veľký a Peter Aténsky, úctyhodní

13 N DRUHÁ NEDEĽA PO ZSD, Akvilina, mučenica, **Hl. 1, ut. ev. 2**

14 P Elizeus, prorok
15 U Amos, prorok
16 S Tychon, biskup
17 Š Manuel, Sabel a Izmael, mučeníci
18 P NAJSVÄTEJŠIE SRDCE JEŽIŠOVO, Leontín, mučeník
19 S BOLESTNÁ PANNA MÁRIA, PATRÓNKA SLOVENSKA, Juda Tadeáš, apoštol

20 N TRETIA NEDEĽA PO ZSD, Metod Patarský, biskup a mučeník, **Hl. 2, ut. ev. 3**

21 P Julián z Tarzu, mučeník
22 U Euzébius zo Samozaty, biskup a mučeník
23 S Agripina, mučenica
24 Š NARODENIE SV. JÁNA KRSTITEĽA
25 P Febrónia, mučenica
26 S Dávid Solúnsky, úctyhodný

27 N ŠTVRTÁ NEDEĽA PO ZSD, Samson úctyhodný, **Hl. 3, ut. ev. 4**

28 P Cyrus a Ján, nezištní pomocníci
29 U SVÄTÍ APOŠTOLI PETER A PAVOL
30 S Zbor dvanástich apoštolov

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITIEB NA MESIAC JÚN 1993

1. Aby slávenie svätej liturgie pomáhalo lepšie pochopiť tajomstvo Eucharistie ako obetu, chválu, vďakyvzdanie a zmierenie.

2. Aby pokoj na Blízkom Východe bol založený na spravodlivosti a na ľudskej, sociálnej a náboženskej solidárnosti.

3. Aby sme v prázdninovom programe nezabudli na modlitbu a náboženské vzdelávanie celej rodiny, a tak rástli v láske k Bohu.

4. Srdce Ježišovo, osvecuj a posilňuj Svätého Otca v jeho pastierskej službe pre dobro Cirkvi a celého sveta.

Kde stojí Boží chrám

Tam, kde stojí Boží chrám,
tam sa aj dnes ponáhľam -
Bože môj milený...
Tam Ti svoje srdce dám,
tam ja nikdy nie som sám -
Tebou som chránený...

Tam, kde stojí viery hrad,
tam prichádzam veľmi rád -
Bože moj, v každý čas...
Tam, kde bývaš Ty, Pane, tam
chodím odovzdane -
prijmy môj prosby hlas.

Tam Ti, Pane, ďakujem,
pretože Ťa milujem -
tam prosím - odpusť mi.
Tam mi odpusť skutky zla -
skôr než tichá zvonkohra,
jak lístie zašumí...

Michal KOSCELANSKÝ

PERLY VÝCHODNÝCH OTCOV

Mária

Mária sa stala pre nás nebom, ktoré nosilo Boha, lebo do nej zostúpilo najvyššie božstvo a zostalo v nej. Ono sa stalo malým, aby nás urobilo veľkými, lebo ono svojou prirodzenosťou nie je malé. V nej nám ono božstvo utkalo odev lásky a spasenie... Z nej vzišlo a zahnalo temnoty pohanstva.

Sv. Efrem Sýrsky

Presvätá Bohorodička Panna Mária je neporušený klenot panenstva, duchovný raj druhého Adama, miesto, kde sa spojili obe prirodzenosti. Ona je svadobná sieň, v ktorej sa Slovo zjednotilo s telom.

Prok. na sviatok presv. Bohorodičky

Lebo ako ten, ktorý sa z nej narodil, je pravým Bohom, tak i ona je opravdivou Bohorodičkou, ktorá porodila práveho Boha, ktorý z nej prijal telo...Preto je slušné a správne, že ju voláme svätou Máriou - Bohorodičkou. A toto pomenovanie vyjadruje celé tajomstvo Božieho diela spasenia. Ak Mária je Bohorodičkou, vtedy ten, ktorý sa z nej narodil, je pravý Boh a človek.

Sv. Ján Damascenský

My vyznávame tú Pannu za Božiu Matku a pripomíname si slávnostne po celom svete jej uspenie. My ju ale nemáme za bohyňu. Sme ďaleko od toho a od pohanských žvanení, to sú proste výmysly. My priznávame tiež jej smrť, ale uznávame ju za Matku vteleného Boha.

Sv. Ján Damascenský

Nemáme inej nádeje okrem tej, ktorou sa obraciame na teba, Panna najpokornejšia.

Sv. Efrem Sýrsky

Pretože Kristus z Presvätej Panny prijal telo, my ju voláme Bohorodičkou, lebo ona porodila jeho ľudskú prirodzenosť, ktorú porodila (len) telesne, lebo on od večnosti bol od Otca zrodený.

Slovo bolo Boh. Ono sa stalo tiež človekom... A pretože ono sa tiež telesne narodilo, tá, ktorá ho porodila, sa volá Bohorodička.

Ak ona neporodila Boha, potom nemôže byť nazývaný Bohom ten, ktorý sa z nej narodil. Pretože Písmo ho nazýva Bohom, potom ona porodila Boha, ktorý sa stal človekom. Pretože on sa mohol stať človekom len skrze zrodenia zo ženy, potom ako by to bolo možné, aby nebola Bohorodičkou tá, ktorá ho porodila?

Sv. Cyril Jeruzalemský

Najstaršia modlitba k Panne Márii - ako ukazuje egyptský papyrus publikovaný v roku 1938 - pochádza z konca 3. storočia alebo začiatku 4. storočia, teda ešte pred koncilom v Efeze v roku 431. Je to modlitba: Pod tvoju milosť pribihajem - Pod tvoju ochranu sa utiekame, ktorá má už titul BOHORODIČKA.

(Pripravili o. baziliáni)

Nechajme sa pretvárať plameňom lásky Božieho Srdca

BOH TAK MILOVAL SVET, ŽE VYDAL SVOJHO JEDNORODENÉHO SYNA ... (Ján 3,16)

Vieš, kto napísal najkrajší román o láske? Nehľadaj to v literatúre, nehľadaj v životopisoch a ani v súkromnej korešpondencii. Najkrajší román o láske napísal Boh. A nie román vymyslený, ale zo skutočného života. Všetko, čo Boh pre teba vykonal, môže vysvetliť iba láska. Čo na svete nie je láska, to neurobil Boh. To zavinil človek. Srdce Boha vymyslelo lásku, srdce človeka vymyslelo egoizmus. Ešte ťa nebolo a už na teba myslel. Pripravil ti miesto pekne vyzdobené. Keď to bolo všetko hotové, dal život a uviedol ťa do tohto príjemného domu. Aký krásny je ten život! Pozri sa na nebo! Na more! Na mesiac! Kto ti dal to všetko? Vzal si si dary a Darcu si si nevšimol. Stratil si jediné dobro svojho života. Opustil si Boha, ale Boh ťa neopustil. Prečo? Pretože ťa miluje. Neprestal klopať na dvere. Ba, aby si sa ho nebál, stal sa človekom, ako si ty sám. Stal sa spoločníkom na tvojej ceste, tvojej námahy, tvojej bolesti. Ba prevzal dobrovoľne aj kríž. Ten, čo bol určený pre teba. Obťažil sa napokon aj tvojimi zločinmi a dal sa za teba aj zabiť. Zaplatil za teba! Prečo? Pretože ťa miluje. A myslíš, že mu stačilo? Čo mohol ešte vykonať? Kam sa nedostane tvoja obrazotvornosť, tam prišla jeho láska. Vedel, duša trpí občas väčším hladom a smädom ako tvoje telo. A tak sa stal nápojom pre tvoj smäd a chlebom, aby ťa nasýtil. Na každej sv. liturgii znova za teba neviditeľne umiera.

Chcel by som v tejto chvíli prehovoriť mohutným hlasom, aby ma počul celý svet. Chcel by som prehovoriť anjelským hlasom. Chcel by som mať dar výrečnosti sv. apoštola Pavla, aby ste si po celý život zachovávali vo svojich srdciach: "Na každom oltári v Najsvätejšej Eucharistii je prítomný Ježiš Kristus a jeho Najsvätejšie Srdce.!"

Roku 1675 ukázal Božský Spasiteľ zbožnej rehoľnici sv. Margarete Márii Alacoque svoje Božské srdce a do sveta zaznel výkrik stažnosti a lásky Božského Srdca Ježišovho: " Pozri, hľa, toto Srdce, ktoré ľudí tak milovalo a tak málo je milované..." I prijalo si, aby obraz jeho Najsvätejšieho Srdca bol verejne uctievaný. Poznáme dvanasť prisľúbení, ktoré nám dal Božský Spasiteľ.

Medzi nimi deviate: "Požehnám a ochránim príbytky, v ktorých bude obraz môjho Najsvätejšieho Srdca vystavený a uctievaný!" Je potrebné vrátiť rodinám Ježiša, lebo Ježiš je tak veľmi potrebný vo svätyniach rodín. Niet minúty v našom živote, v ktorej by sme sa mohli obísť bez neho.

Žijeme vo svete, ktorý je charakterizovaný totálnym odpadom od Boha. V nebezpečenstve je celé ľudstvo. Panna Mária sa zjavuje na mnohých miestach - La Sallete, Lurdy, Fatima. Všade napomína, prosí a varuje, aby sa ľudstvo obrátilo späť k Bohu. Posledná: Pomoc Božského Srdca. Dňa 27. decembra roku 1320 sv. Gertruda mala videnie. "Tajomstvo nekonečnej lásky Božského Srdca ponechal Boh na tú dobu, keď ľudstvo vo viere začne chladnúť - povedal Pán Ježiš sv. Gertrude. Je to teda, možno povedať, už ten posledný liek pre smrteľne choré ľudstvo, keď začne vymierať viera a láska. A keď iné lieky a prostriedky už budú slabé a nebudú stačiť, aby vieru a ľudstvo zachránili. Má to byť koráb novej doby, stavaný už vyše 300 rokov... Vo vojenskej nemocnici lekári sa práve trápia s jedným ťažko raneným. Vykrvácal. Čo s ním? Transfúzia ? Kamarát - vojak sa prihlásil a ochotne dal krv svojmu kamarátovi. Pacient sa pomaly pozviechal a bol zachránený. Keď sa so svojím dobrodincom stretol, poďakoval sa mu, že mu zachránil život. My si už nebudeme cudzí, lebo v obidvoch nás koluje tá istá krv. Tá istá krv koluje aj v nás všetkých, koluje v nás Kristova krv, posväcujúca milosť. Takto sa zázračne spájame s Kristom i my a celá Cirkev sa stáva mystickým, tajuplným telom Kristovým. Sme teda bratia a sestry v Kristu. Nuž a prečo toľko nevraživosti a nenávisti medzi nami? ... V živote sv. Antona Paduánskeho čítame, že mu raz voľakto zaklopal na dvere. "Čo si praješ?" - pýta sa ho sv. Anton. "Žobrem". Ako almužnu prosím si tvoje srdce. Svätý sa zadivil. Pozrel do koša. Videl tam samé ľudské srdcia. A prv, ako by sa bol z prekvapenia spamätal, videnie zmizlo. Vtedy si uvedomil, že to bol sám Pán Ježiš. Pán Ježiš u sv. Margity Alacoque si pýtal jej srdce, aby mu ho darovala... Od tých čias jej srdce bolo vo všetkom zasvätené Božskému Srdcu. Božské Srdce i od nás si žiada to isté. Chce, aby sme mu aj my dali a zasvätili svoje srdcia. Nesmieme váhať. Dajme mu ho čisté, očistené od hriechov. Pán Ježiš má záujem o každého - aj o toho najväčšieho hriešnika. Nie je taký, ako pohanskí filozofi, ktorí razili heslo: Odi profanum vulgus et arceo - Nenávidím ja sprostú háveď a vyhýbam sa jej. (Horátius). Žijeme v dobe transplantácie srdca a iných ústrojov. Je pre nás výzvou, aby sme nahradili naše slabé zlobou a hriechom naplnené srdce takým srdcom, ako je Srdce Ježišovo, plné lásky, pokory a milosrdenstva. Černoch celé hodiny kľačal pred bohostánkom a pozeral. Robme aj my takto ! Prichádzajme aj my často do chrámu a vyhrievajme sa na výslní Božej lásky. V našej katedrále v Prešove, ale i v iných chrámoch celé desaťročia v mesiaci júni naši veriaci - ctitelia Božského Srdca sa schádzajú a zbožne spievajú moleben - pobožnosť. Robme tak aj my!

Vstupujme do rany Ježišovho Srdca a nechajme sa každý deň pretvárať horúcim plameňom jeho Božskej lásky.

o. Augustín LEUKÁNIČ

Viera DONOVALOVÁ-KLENKOVÁ

K Božskému Srdcu !

Odkry mi, Pane, jeho mocné žriedla
- rozhrešujúcej krvi prúd.
Nech poznám lásku, čo ťa viedla
na vlastnú bolesť zabudnúť !
Nech preciťujem celou svojou mysľou
milosrdenstva sladkú chuť!
Umytá jeho vodou čistou,
vždy sa viem správne rozhodnúť.
Nech žijem život, čo nezmarí zrada,
život, čo kriesi každý úd,
čo iba tvoju vôľu hľadá...
láskou ma dvíha z tvrdých hrúd!

ZO STRETNUTIA MLÁDEŽE NA MARIÁNSKEJ HORE V LEVOČI

Život s Kristom - život v hojnosti

Dňa 8. mája 1993 na Mariánskej hore v Levoči sa zišla mládež zo štyroch diecéz: spišskej, rožňavskej, košickej a prešovskej, spolu s pomocnými biskupmi Mons. Andrejom Imrichom, Mons. Bernardom Boberom a Mons. Milanom Chauturom, CSsR. Stretnutie začalo ráno o 8.30 hod. rannými chválami. O 10.30 bola svätá omša, ktorej hlavným celebrantom bol Mons. Andrej Imrich, pomocný biskup spišskej diecézy. Popoludní o 13.30 hod. pokračovalo stretnutie diskusiou a odpoveďami otcov biskupov na jednotlivé otázky, pripravené z radov mládeže. O 15.00 hod. sa účastníci tohto strenutia spoločne pomodlili vešpery. Slnečné počasie umocňovalo toto stretnutie, ktoré sa ničím nerušené nieslo v nádhernej atmosfére.

V úvode svätej liturgie sa k prítomným prihovoril spišský pomocný biskup Andrej Imrich.

Drahí bratia a sestry, chlapci a dievčatá.

Schádzame sa v štvrtom roku duchovnej obnovy. Obsahom tejto duchovnej obnovy je pokánie. Pre vás, mladí priatelia, je pokánie nesmierne vážna vec. Kajúci človek neurobí chybný krok. Iba ten, ktorý nie je na ceste k pokániu, alebo nežije kajúci život, robí chybné kroky. Vy, ako mladí ľudia, prežívate teraz mimoriadne dôležitý úsek života. Ak vo svojej mladosti urobíte jeden chybný krok, môžete byť nešťastní po celý život, a na celú večnosť. A preto pri nohách nebeskej matky chceme si vyprosiť ducha pokánia, pri nohách nebeskej Matky chceme prosiť, aby sme neurobili v živote chybný krok. Tak veľmi je to potrebné.

V homílii sa mladým prihovoril košický pomocný biskup Mons. Bernard Bober.

Bratia a sestry, milá mládež, chlapci a dievčatá.

Pozdravujeme vás, my pomocní biskupi, pozdravujeme vás aj cez odkaz našich sídelných biskupov. Pozdravujeme vás, aby aj toto stretnutie bolo pre vás požehnaním, aby ste vzrástali v dôvere v Boha, aby ste verili, že život je naozaj ten najcennejší dar, aby ste si ho vážili a zároveň vám prajeme, aby ste spĺňali stále viac toto poslanie, ktoré vám Pán zveril v Cirkvi, aby váš život bol prežívaný v hojnosti. Toto je prvé naše žičenie. Posledné roky sa tu schádzame, aby sme tak vyjadrili predovšetkým myšlienku mladosti. Mesiac máj je mesiacom lásky, mesiacom rozvíjania sa života v prírode i u nás ľudí, a preto niet krajšieho pútnického miesta ani duchovného miesta ako je Levočská hora. Tu sme sa schádzali na odpusty, tu sme sa mnoho ráz brodili a prichádzali s ťažkosťami... To je ale minulosť. Nechcem ju pripomínať, pretože sa nedá z minulosti stále žiť. A toto miesto je naozaj duchovné miesto, miesto mladých, miesto tých, čo chcú žiť duchovne, ktorí chcú brať svoj život do svojich rúk a s Božím programom vstúpiť do tohto životného procesu. Predovšetkým vám chcem pripomenúť, že tento rok je rokom stretnutia sa mladých v Dennveri so Svätým Otcom, kde bude vyvrcholenie všetkých snažení našich mladých.

Tomuto stretnutiu budú predchádzať mnohé stretnutia vo farnostiach, diecézach i na našom Slovensku okolo 15. augusta. Svätý Otec zvolil za hlavné heslo tohto stretnutia "Prišiel som, aby mali život, a aby ho mali v hojnosti." Ja vám dodávam, aby ste mali svoj život radi, aby ste zvládli všetky ťarchy života, aby ste mali zo života radosť. V tejto myšlienke, ktorú načrtol sám Svätý Otec, chcem povedať, že predovšetkým vy, mladí, by ste si mali uvedomiť, že tento svet už je pluralistický, to znamená, uznáva iné názory, ktoré v ňom existujú. A do tohto sveta vstupujeme my, veriaci ľudia, s myšlienkou inkulturácie, to znamená že nestačí si myslieť, že budem chodiť do katolíckej školy, nestačí si uvedomiť, že budem azda v katolíckej nemocnici pracovať, alebo že budem pochovaný na katolíckom cintoríne. Musíme si uvedomiť,

(Pokračovanie na strane 5.)

(Pokračovanie zo strany 4.)

že tomuto spoločenstvu sme soľou a svetlom, do tohto prúdu rôznych názorov je treba, aby sme vniesli kultúru Krista. To je naša prvoradá vec. Ak chceme, aby sme mali život v plnosti, je potrebné, aby sme Kristov život sami prijali, aby sme sa napĺňali Kristovou láskou a tento Kristov život vniesli do širokého spoločenstva. Doba, ktorá je teraz tu, je voľnejšia, mnohonázorová. Je preto potrebné, aby som práve túto Kristovu pravdu, ktorou som bol označený už pri krste, aby som ju vniesol do tohto spoločenstva. Aby sme mali život v plnosti, je potrebné, aby sme si vždy viac uvedomovali, že máme ovplyvňovať verejnú mienku. Demokracia, o ktorej sa toľko hovorí, skutočne veľmi ráta s verejnou mienkou a kritikou. A my, kresťania, si musíme uvedomiť, že je nutné, aby sme vytvárali verejnú mienku, čo vo mne Kristus urobil a čo Kristus môže dať tomuto svetu. Počítajme s tým, že verejná mienka, to je naozaj súhrn mnohých názorov. Čo je mocnejšie, čo je účinnejšie, toto bude zrejme i viditeľnejšie. Mnoho ráz si všímame, ako sa na mítingoch ozývajú rôzne kritiky, rôzne názory a tí, ktorí tieto názory počúvajú, pod ich vplyvom menia tie svoje. Táto verejná mienka sa ale musí skultúrňovať a v našom ponímaní sa musí brať aj zvlášť vážne. Čím svedčím, že som veriacim človekom? Dnes už nestačí hovoriť, že som veriaci alebo pokrstený. A že patrím azda do najväčšej Cirkvi, to už vôbec nestačí. Nemajú pravdu tí, ktorí sú vo väčšom počte alebo vo väčšine, to ešte neznamená, že majú pravdu, a že na ich strane je pravda. Pravda môže byť aj tam, kde je málo ľudí, ale zatiaľ sa ešte neprerazila.

Nie menej dôležité je ale uvedomiť si ešte jednu vec, aby som nezmalomyseľnel pri rôznych pokusoch, keď cítime aj iné prejavy a iné dotyky, aby sme nezačali premýšľať, že skutočný život je kdesi inde a nie v mojej Cirkvi. Je niekedy naozaj ťažko uveriť, kde je čistá pravda. Je toľko názorov, toľko prifarbení, je toľko svedectiev, že naozaj je ťažko povedať s istotou - toto je čisté, toto je naozaj pravdivé, toto je demokratické a toto je Kristovo.

Kto mňa vidí, vidí Otca. Znamená to, že je potrebné poznať Krista, poznať ho z evanjelia, poznať ho z Cirkvi svätej, poznať prechádzajúc dejinami napísanými i tradovanými. Vám, mládež, prislúcha učenie, príprava do života. Treba poznať viac, nestačí iba čítať, nazhromaždiť množstvo informácií. Vy nie ste počítače, a nie ste tiež iba sama biológia. Je potrebné viac uvažovať, ako Kristus uvažoval pred svojimi apoštolmi. Preto, ak chceme inkulturovať tento svet, túto dobu, ak chceme naozaj ovplyvniť mienku pozitívne, musíme tomuto svetu dať ducha Krista. Je súčasne potrebné naozaj poznať samých seba. Ak môj ľudský život nie je na úrovni, darmo budem hovoriť, že pristupujem k sviatostiam, že chodím na púte. Najprv môj ľudský život musí byť zasiahnutý Kristom. Tento rok obnovy počíta s pokáním. To znamená poznať lepšie samého seba, svoje prejavy, svoje správanie, svoje názory. Kto vie ovládať seba, kto sa pozná, kto vie ovládať svoje myslenie, kto vie filtrovať všetko, čo vidí, znamená, že ten človek vskutku rastie sám pred sebou a pred svetom. Poznanie, študovanie, ktoré prislúcha mladým rokom, nech je zamerané, aby som bol ľudsky dobrý, ľudsky spravodlivý, aby moje prejavy a správanie sa povzbudzovali k dôvere a prezrádzali, že som nositeľom Krista. Dnes zavážia osobnosti, dnes zavážia iba pravé veci. Keď chcem tým na druhej strane zjaviť Krista, najprv to musí byť náš ľudsky dobrý život, v ktorom by ľudia našli dôveru...

Zvedavé otázky mladých i odpovede otcov biskupov prinesieme v ďalšom čísle.

Michal KOSCELANSKÝ

Tvojou cestou

Chcem cestou Tvojou - Bože môj, kráčať,
budovať v srdci svätej viery chrám.
Chcem iný život - zbožnejší začať,
zo srdca vyhodiť pýchu i klam.

Chcem s Tebou nažívať v spojení,
ustáliť v srdci svätej viery chod.
Nežiť viacej, v mytickom blúznení -
vydobyť to, čo je pre neho vhod.

Milujem ťa, aby si aj ty miloval

Každý človek na tomto svete je ohraničený narodením a smrťou. Má ohraničenú schopnosť poznania, je poznačený svojimi slabosťami, hriechami. Má zdedené vlastnosti, častokrát zlé, má vôľu naklonenú k zlému (por. 1 Moj 3, 1-24). Z takéhoto pohľadu by vyplýval žalostný stav človeka a celého ľudstva. Ale vďaka Bohu, nie je tomu tak. Prečo?

Preto, že Boh sa znížil k padlému, slabému človekovi, prisľúbil vykúpenie a v plnosti času ho uskutočnil. Zostúpil z neba na zem a zahrnul ho láskou, milosťami a darmi každého druhu, ponúkol mu svätosť a život večný. Neohraničený Boh sa v Ježišovi nechal ohraničiť, aby slabého človeka zbavil jeho zlej ohraničenosti. Hľa, aký nádherný je vykúpený človek. Hľa, aké perspektívy má ten, kto prijal Boha a kráča po jeho cestách (por. Ž 23).

Každý človek je samým Bohom povolaný k veľkosti, ktorá pochádza od nebeského Otca. Túto veľkosť si najprv máme uvedomiť a potom každý deň prijímať. Boh nám v tom otcovsky pomáha. Veď vo svojom milovanom Synovi Ježišovi Kristovi zostal medzi nami, aby nám slúžil a nás posväcoval. Ježiš je Láska a tá má vlastnosť, že sa rozdáva. To sa týka aj lásky človeka. Preto je ľahké pochopiť, že každý človek nielen prijíma, ale aj dáva, že jeho život aj ten najsúkromnejší sa dotýka nielen jeho samého, ale aj iných. Čo teda môže človek rozdávať? Odpoveď je zaujímavá. Môže rozdávať:

1. seba - biedu, slabosti, hriechy alebo

2. Boha - lásku, šťastie, večnú nádej.

Či chceme či nechceme, jednu z týchto dvoch skutočnosti denne rozdávame svojim blížnym. Podľa toho, aký kľúč použijeme. Buď kľúč k otvoreniu pravých pokladov, ktorý sa volá láska. Alebo kľúč od nepravých pokladov, ktorý sa volá sebaláska.

Poklad máme ukrytý v srdci. A o aký poklad ide, to najlepšie spoznávajú naši blížni. Lebo Ježiš hovorí: "Dobrý človek vynáša z dobrého pokladu svojho srdca dobro a zlý človek zo zlého vynáša zlo. Veď z plnosti srdca hovoria jeho ústa"(Lk 6, 45). Ale aký to kľúč so sebou stále nosíme? Predsa ten pravý, ten od nášho srdca. Ten, ktorý práve doň pasuje, ktorým sa to naše srdce otvára.

A tak otázka sa posúva trošku ďalej. Zisťujeme, že nie od kľúča záleží, čo rozdávame druhým, ale od pokladu, ktorý máme ukrytý vo svojom srdci. Teraz je vec jasnejšia. Poslúži nám toto prirovnanie: So svojím kľúčom sa dostaneme do svojho domu, bytu, a keby aj, vôbec sa nemení podstata. Nájdeme v ňom stále to isté, to, o čom sme sa predtým pričinili. Neľakajme sa vlastnej situácie. Na jej riešenie nie sme sami. Našu situáciu dobre pozná a pomáha riešiť Ježiš.

Pozrime sa, ako to robí. Chce, aby sme ho nielen spoznali, ale, a to je podstatné, chce vstúpiť do nášho srdca. Chce v ňom urobiť poriadok, chce ho naplniť pravými cnosťami. Dovolíme mu to? Je zaujímavé, ako vieme od druhých očakávať pochopenie, pravdu, spravodlivosť, lásku atď. Ale na druhej strane nám samým to často chýba. Snažme sa trochu o pravdivosť sami voči sebe. Ak chceme, aby sa druhí menili, meňme sa najprv my sami. Ak chceme, aby druhí hovorili pravdu, najprv ju majme na svojich perách my sami. Ak chceme, aby nás iní obdarovali láskou, obdarujme láskou najprv my ich.

Môžeme teda povedať, že každý, kto zväčšuje pravý poklad svojho srdca, obohacuje tým aj druhých. A to teraz tak veľmi všetci potrebujeme. Buďme tí, ktorí druhých obohacujú. Nezostaňme zatvorení v ulite svojej ohraničenosti, sebeckosti, veď všetci do jedného máme ponuku omnoho lákavejšiu - stať sa ľuďmi lásky a šťastia. Toto nám ponúka sám Boh, ktorý ešte nikoho nesklamal a iste ani nás nesklame. On je Boh verný a takými sa máme stať aj my (por. 1. Kor 1, 9; 2 Kor 1, 18).

Nebeský Otče, ty ma vo svojom Synovi denne zahŕňaš láskou, aby som i ja robil to isté. Miluješ ma a učíš i mňa milovať. Oslobodzuješ ma od mojej vlastnej ohraničenosti, aby nebolo prekážok medzi mnou a tebou, medzi mnou a blížnym. Dávaš mi šancu, ktorú nechcem premárniť. Za to všetko ti chcem poďakovať skutkom lásky, ktorý mi pomôž prejaviť hneď prvému človekovi, ktorého teraz stretnem.

o. Ján BABJAK, SJ

RODNÉ ZVONY

Zavše sú múry mestá tesné.
Ach, Bože, postať v tieni
jablone
a počuť ako vietor šepce
o rodnom zvone
v súzvuku Cherubínskej piesne.

Byť chvíľu ako veža
bdejúca nad nedeľným tichom
chotára-
Povetrie sa vďakyvzdaním
chveje,
kňaz cárske dvere otvára.

Vtedy sa, Pane, k tvojim
nohám skláňam,
nekonečnosť Tvojej lásky
velebím.

Aj rodné zvony tú najkrajšiu
báseň
sviatočných perom píšu
po nebi.

Jozef HAVRAN

PRVÝ SVÄTEC Z NÁŠHO KRAJA

950. VÝROČIE SMRTI SV. MOJSEJA UHRINA

Úcta svätých patrí k dobrým prejavom kresťanského zmýšľania už od prvopočiatkov kresťanstva. Mať zo svojho stredu svätca je vždy dôvodom kresťanskej radosti a hrdosti. Je to súčasne ale aj záväzok, ktorý nás pobáda k nasledovaniu jeho životného štýlu.

Príkladom nám môže slúžiť aj nedávne svätorečenie českej svätej - Anežky Přemyslovny - ktoré bolo mimoriadnym duchovným momentom a zaiste dodalo istý impulz a duchovný rozmer aj udalostiam, ktoré u nás nasledovali krátko po ňom - v novembri 1989. Táto skutočnosť nám nástojčivo vnuká nasledujúce otázky.

Aký je náš vzťah k svätým - týmto hrdinom viery a lásky? Poznáme ich? Cítime s nimi pocit reálnej duchovnej spätosti? Alebo sú nám neznámi a teda aj ľahostajní?

Je tu totiž naporúdzi konkrétny príklad z prostredia nás - gréckokatolíkov. Ide o vlastne jediného doteraz uznávaného svätého východného obradu, ktorý pochádzal pravdepodobne z nášho územia alebo z jeho blízkeho okolia. Je ním sv. Mojsej Uhrin (okolo r.983-1043). Bol mníchom kyjevopečerského kláštora v Kyjeve a jeho životopis poznáme z takzvanej Knihy Otcov - Paterika tohto kláštora. Kyjevský Paterik patrí medzi najstaršie a najdôležitejšie pamiatky starej rusko-ukrajinskej literatúry a súčasne je svedkom rannokresťanskej duchovnosti.

Mojsej sa narodil okolo roku 983 v presnejšie neurčenej časti podkarpatského kraja, ktorý už v tom čase bol v držbe starých Uhrov. Mojsej opustil rodný kraj a dal sa spolu so svojím bratom Jurajom do služieb kyjevského kniežaťa sv. Borisa, syna sv. Vladimíra. Ako člen jeho vojenskej družiny bol jedným z mála tých, ktorí prežili bratovražedný útok vládychtivého kniežaťa Svjatopolka na sv. Borisa roku 1015. Mojsejov brat Juraj, obľúbený spoločník sv. Borisa, sa pokúšal chrániť ho vlastným telom a tak zahynul spolu so svojím kniežaťom. Po tejto tragickej udalosti, ktorá však dala Kyjevskej Rusi jej prvých kánonizovaných svätých, sa Mojsej načas uchýlil do Perejaslavi, k sestre kniežaťa Jaroslava, ďalšieho zo synov sv. Vladimíra. Tu roku 1018 pri jednom z nájazdov poľských kniežat padol do zajatia poľského kniežaťa Boleslava, kde prežil päť rokov.

Na výstave byzantských ikon, ktorá sa konala roku 1973 na Pápežskom východnom ústave v Ríme, bola vystavená medzi inými aj jedna vzácna ikona z Vatikánskeho múzea, predstavujúca rôznych svätých, a medzi nimi aj sv. Mojseja Uhrina. Je zobrazený v rúchu východných mníchov. Bolo by vhodné obnoviť aj u nás úctu tohoto gréckokatolíckeho svätca.

(Michal LACKO)

■ ■ ■

Jozef Cincík: Sv. Mojsej Uhrin - perokresba

Keďže Mojsej vynikal zdatnosťou aj telesnou krásou, zamilovala sa do neho istá mladá kňažná, ktorá sa rozhodla získať ho za každú cenu. Mojsej ale už v tom čase bol rozhodnutý zasvätiť svoj život službe Bohu. Ani prísľub vyslobodenia zo zajatia, ani úlisné lichôtky, ani hrozby a fyzické týranie ho neodradili od jeho predsavzatia. Kňažná bola urazená jeho neoblobnosťou a dala ho znova uvrhnúť do prísneho väzenia. Bol to však práve žalár, kde sa mu podarilo stretnúť sa s istým mníhom z hory Athos. Do jeho rúk zložil Mojsej rehoľné sľuby, ktorými sa celoživotne zasvätil Pánovi k chudobe, čistote a poslušnosti. Keď ho kňažná znova nahovárala, teraz jej už odpovedal, že ako mních nemôže vyhovieť jej želaniu. Kňažná požiadala samotné knieža, aby ho prišiel prehovoriť, ale ani jeho intervencia, ani zúrivé vyčínanie a prenasledovanie sklamanej kňažnej nezlomilo Mojsejovo rozhodnutie. Mojsejovi sa po všetkých skúškach a nástrahách podarilo dostať na slobodu až po štátnom prevrate, ktorý zvrhol knieža Boleslava.

Mojsej sa vrátil do Kyjeva, kde ho sv. Anton prijal do svojho kláštora. Tu ešte žil ďalších desať rokov ako vzor a príklad bohumilého života pre všetkých, ktorí ho poznali. Za zvláštnu vytrvalosť, s ktorou vedel odolávať nástrahám proti cnosti čistoty, okrem toho, že si po celý život zachoval túto cnosť neporušenú, dostalo sa mu od Pána toho daru, že túto milosť dokázal vyprosovať aj iným.

Svätý Mojsej Uhrin zomrel v Pečerskej lavre pred 950. rokmi - 25. júna 1043.

Zo životopisu, ktorý sme tu krátko zhrnuli, môžeme poznať základné charakterové črty prvého svätca z nášho kraja. Je len škoda, že je u nás - gréckokatolíkov - tento svätec tak málo známy a uctievaný. Veď pochádzal z našich končín, rozhodne bol svätcom katolíckym, pretože v jeho čase ešte neexistoval rozkol cirkvi a cnosti, charakterizujúce jeho pohnutý život, sú nemenej aktuálne aj v našej dobe.

Nuž, hľa, opäť jedna ukážka, ako je dôležité poznávať samých seba, bohatstvo našej tradície a duchovné poklady, ktoré naša cirkev vlastní. Je našou úlohou, ba vlastne povinnosťou, aby sme každý v miere svojich možností a podľa svojho zvláštneho určenia a povolania, prispievali k odkrývaniu a následnému budovaniu tých hodnôt, ktoré cirkev potrebuje k svojmu rastu.

o. Cyril VASIĽ, SJ

Pohľady z Litmanovej

Tak či onak, za všetkých, čo priniesli do Litmanovej svoju obetu ako prejav vďačnosti Matke, ktorá má výsostné postavenie medzi všetkými matkami tejto zeme, spomeniem aspoň otca desiatich detí - 85-ročného Jána Guregu. Bolo obdivuhodné pozorovať ho, s akým elánom a chcením stúpal pomaly stále vyššie a vyššie. Tých, čo mu boli podobní, bolo veľa. Mnohí z nich niesli kytice pestrofarebných kvetov, ktorými ozdobili miesto, kde sa konali bohoslužby, iní držali v rukách ruženec, posúvajúc jeho zrniečka v tichej modlitbe.

Videl som mnohých z tohoto veľkého davu kľačať, spínajúc ruky v hlbokej modlitbe. Všimol som si, že veľa bolo takých, čo neprišli do Litmanovej zo senzácie, ale že prišli poďakovať Panne Márii za nejakú milosť, alebo o ňu prosiť. Nepýtal som sa ich, či veria v to, že Matka Božia sa tu zjavuje, alebo nie. Nepýtal som sa ich ani to, či je to pre nich veľmi dôležité. Vychádzal som zo svojho uvažovania a presvedčenia, že podstatou všetkých stretnutí v Litmanovej pre kresťanov katolíkov je to, že tvoríme spoločenstvo s Ježišom Kristom a jeho Matkou a že sa k nim utiekame v modlitbe, že sa na nich napájame, že im veríme a následne, že žijeme Krista v každodennom živote všedného dňa. To je to pozitívne na všetkých pútnických miestach, ktore nie sú uznané Cirkvou a to nielen v Litmanovej, ale aj v Medjugorii a inde. Ak moja návšteva v Litmanovej má povzbudí a príjme k hĺbšiemu prežívaniu Ježišovho evanjelia, potom chcem všetkým povedať: Choďte do Litmanovej a uzriete vo svojom srdci zázrak väčší ako je samotný fakt či nefakt pravého zjavenia Matky Božej. Kiežby tak, ako slnko rozohrialo všetkých v tú nedeľu na litmanovskej hore Zvir, tak nech nás rozohrejú, ba rozpália Máriine slová: Urobte, čo vám povie. A on nám hovorí: Kajajte sa a verte evanjeliu.

A.M.

Posolstvo Panny Márie z Litmanovej

Moje drahé deti, som potešená, že ste sem prišli v takomto počte. Prišla som vás poprosiť - ani len neviete, koľko tento svet potrebuje obety.

Prosím, prinášajte obety za druhých s láskou, úplne sa darujte Ježišovi.

Deň matiek, ktorý tohto roku pripadal na deň 9. mája, bol naozaj dňom, akýsi tento deň pozornosť zaslúži a to nielen nádherným slnečným počasím, ale aj atmosférou v Litmanovej.

Už v skorých ranných hodinách sem prichádzali pútnici z celého Slovenska, ba aj spoza hraníc našej vlasti. Pod rozpálenou klenbou oblohy sa na hore Zvir zišlo približne okolo 30 tisíc ľudí. Po strmom chodníku na litmanovskú horu videl som ísť ľudí starých, mladých i deti. Mnohí s námahou kráčali z nohy na nohu s veľkou dávkou obety, aby si uctili tú, ktorá nám sprostredkovala spásu. Deti na ramenách svojich otcov alebo vedené za ruky úsmevom posilňovali tých, čo mali už menej síl cestou na miesto, kde sa údajne zjavuje Matka Božia.

Sviatok nás všetkých

Ak by sme prelistovali hoci aj celý kalendár, iste by sme v ňom nenašli názov sviatku 1. jún - sviatok nás všetkých. Ani štátny ani cirkevný v takomto znení nejestvuje. Musím sa priznať, že som tento názov pre 1. jún vymyslel. Ale predsa, keď už je ten 1. jún medzinárodný deň detí, nedá mi, aby som do tohto dňa nepojal všetky Božie deti zrodené z vody a z Ducha Svätého. Vo Svätom písme sa slovo dieťa, deti, vyskytuje v Starom i Novom zákone, vyše 100 krát. Sám Ježiš často používal prirovnania, v ktorých deti dával za vzor "... veru hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nikdy nevojdete do kráľovstva nebeského. (Mt 18, 2-4). Na inom mieste "Kto by prijal jedno z takýchto dietok v mojom mene, mňa prijíma. A kto by mňa prijal, nie mňa prijíma, ale Toho, ktorý ma poslal. (Mk 9,36-37)

To, že Ježiš dáva nám "dospelákom", za príklad ten drobizg, ktorý sa tak vehementne snažíme vychovávať, má jednu veľmi hlbokú myšlienku a pravdu. Keď nebudete ako deti, nikdy nevojdete do Božieho kráľovstva. Táto veta je pre mňa veľmi dôležitá. Je v nej ukrytá miazga života. Je na škodu veci, že mnohí z nás máme tak pramálo času na to, aby sme ich pozorovali, ako usilovne presýpavajú piesok z jednej mištičky do druhej, ako šikovne a bez zábran dokážu nadviazať nové priateľstvo, ako sa vedia úprimne zasmiať, ako prosto a bez pretvárky vedia dať najavo svoju nespokojnosť, ako rýchlo vedia usušiť slzu na líci svojím širokým úsmevom. Sú bezprostredné. Pri pohľade na ich milé tváre, padne na zem aj najťažšie kovanie nášho srdca. Je to naozaj paradox, že ich vychovávajú práve tí, ktorých srdce je obrastené hnevom a egoizmom a neláskou. Detská duša, to je prirodzená láska, ktorú nám dobrotivý Boh pri našom zrode vpísal do srdc. Deň detí, to je sviatok nás všetkých. Ježiš nás pozýva, aby sme sa vrátili tam, kde sme začínali - do kolísky svojho života, ktorý vznikol z lásky a pre lásku. Ježiš nás volá k tomu, aby sme hodnoty, ktoré sú tak vlastné našim deťom, t.j. jednoduchosť, úprimnosť, priamosť, čistota a pod., stali sa našimi hodnotami. Pozýva nás k tomu, aby sme citlivejšie počúvali tento vnútorný hlas svedomia a stali sa tak naozajstnými Božími deťmi, pre ktorých Boh pripravil nádhernú budúcnosť v nebi.

-r

FESTIVAL DUCHOVNEJ PIESNE

S tebou, Pane, je nám fajn... to je úryvok piesne mladých gréckokatolíkov zo Starej Ľubovne, ktorú intepretovali 2. mája popoludní v chráme sv. Mikuláša na Festivale duchovnej piesne.

Druhý ročník tohoto festivalu sa niesol tematicky v radostnom tóne Zmŕtvychvstania Krista a úcte ku Kráľovnej neba, Panne Márii.

Potvrdzuje to aj repertoár detského cirkevného spevokolu rímskokatolíkov zo Starej Ľubovne pod vedením p. Janky Senkovej. Ak som dobre počítala, 35 detí dnes vie, ako tráviť voľný čas k radosti seba, iných a predovšetkým k oslave Boha. Vyjadrili to v závere svojho vystúpenia naozaj presvedčivo a presne "Všetci chválu ti vzdávame..."

Mládež z Novej Ľubovne, ktorú oceňujem zastúpením spevákov a hudobníkov aj z radov mládencov, tak ako v minulom roku tak aj tento rok zasa prekvapila a zaujala. Prišli "Na jemných krídlach mája" a obecenstvo môže iste potvrdiť, že nádherne. Mariánskou piesňou vstúpili do najkrajšieho mesiaca roka pod vedením sl. Bodbvej. Ich bohatý repertoár svedčí, že spievajú s ozajstným zanietením a že duchovná pieseň je im naozaj blízka.

Abba otče - to sme už pri vstupe cirkevného spevokolu rím. kat. zo Starej Ľubovne (dospelí), ktorý dirigovala s. Monika Barčáková. Ako sólista i organista nás znova potešil p. Pavol Dlugoš.

Mária, ďakujeme ti a Chváľte Pána všetky národy, to boli ďalšie piesne z ich repertoáru, ktorými sa predstavili.

Ing. V. Gladiš, ktorý celé podujatie konferoval, vyzval prítomných, aby rozšírili rady spevákov v zboroch. Poďakoval sa všetkým účinkujúcim i obecenstvu s nádejou, že sa stretneme o rok na treťom ročníku Festivalu duchovnej piesne.

Organizátorom festivalu bol Kresťansko demokratický klub v Starej Ľubovni.

Kto by si myslel, že je to z chrámu sv. Mikuláša všetko, mýlil by sa. Pri sv. omši ráno o 9.00 hod. sa v rámci festivalového dňa predstavil aj spevácky zbor z družobného mesta Nowy Sacz z Poľska. Zážitok z ich vystúpenia sa dá ťažko opísať. A tak azda iba v skratke - nádhera.

Ich záverečná Santa Mária rosila oči.

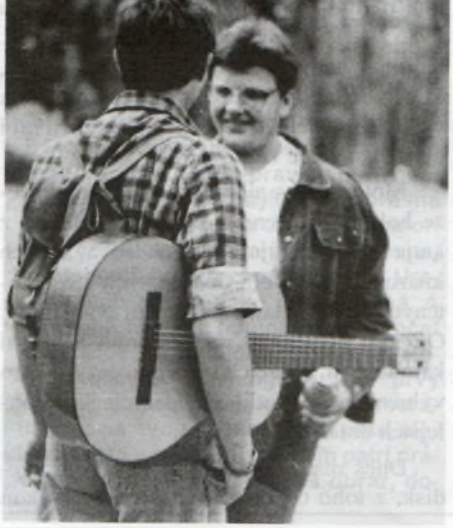

Keď sa obecenstvo i účinkujúci rozchádzali, pristavila som sa pri dievčencoch z gréckokatolíckeho mládežníckeho zboru. Vedúca, sotva 16-ročná Marcela Lichvaríková, mi na otázku - prečo sa zaoberá zborovým spevom, odpovedala. Mám od Boha taký dar, že to trochu viem a tak si myslím, že je mojou povinnosťou deliť sa oň a tým oslavovať Pána. Iveta podotýka, že práca v súbore jej prináša radosť a zmysluplné vyplnenie voľného času.

Beáta je rada, že sa má možnosť zdokonaliť v speve, Darinka si o speve myslí, že spievať duchovnú pieseň je potrebné a krásne a ktorási z hlúčiku dodáva: každý, kto vie spievať, by sa mal dať zavolať Božím hlasom, aby ho svojím ľudským oslávil.

Ďalšia v neviazanom rozhovore pridáva: Naše piesne sú darom. Boli by sme radi, keby ich poslucháči prijali tak úprimne, ako úprimne ich darujeme.

Keď som sa opýtala, aký široký je ich repertoár, pochválili sa mi, že poznajú už skoro dvesto duchovných piesní. Niektoré si píšu sami a to komplet, hudbu i texty. Vraj každú nedeľu dokážu nacvičiť niečo nové. Ak vezmeme do úvahy, že vedúca má necelých šestnásť rokov a je vlastne samoukom, nuž klobúk dole, alebo v reči mladých, podľa Janky "Je to super spoločenstvo".

Moja posledná otázka znela, ktorý spevokol bol dnes podľa vás najlepší?

Odpoveď: Každý hlas, ktorý zo srdca oslavuje Boha, je krásny. Nuž k tomu už naozaj nemám čo dodať, azda len, aby ich bolo čo najviac.

Monika TANČÁKOVÁ

Z kresťanského sveta

Už len štyri sestričky

Consolata - sestričky majú svoj materský dom v Turine, v severnej Itálii. Len 4 sestričky tejto kongregácie ostali v Somálsku. Ony reprezentujú katolícku cirkev. Pracujú v jednej dedine, kde hneď na začiatku revolúcie boli školy premenené na detské domovy.

V bývalých školských učebniach bolo umiestnených 100 postelí, ktoré boli určené pre tie najťažšie prípady. Zo dňa na deň bola vojnová situácia horšia a zúfalejšia. Okrem toho každý deň prišlo ešte 500 detí, samé alebo s ich matkami. V niektorých dňoch ich prišlo až 1500. Keď prídu, sú už skoro u konca. 80% z nich má tuberkulózu. Niektoré zomrú skôr, než sa im môže poskytnúť nejaká pomoc.

Okrem toho majú ešte sestričky dom pre matky. Tu sú dramatické prípady: znásilnené ženy,iné, ktoré by potrebovali pri pôrode císársky rez, ale z náboženských dôvodov ho odmietajú. Ďalej ženy, ktorým muži ušli, ženy bezmocné a ťažko choré.

Sestričky sú misionárky svojho druhu, lebo môžu vydať svedectvo iba svojou prácou a pomocou. Ich evanjelium je len láska k bližnému a ľudia to obdivujú.

Somálské ženy, ktoré s nami pracujú na materskej stanici, hovoria:"Sme dojaté dvoma vecmi:po prvé, že to robíte úplne nezištne a nehľadáte nijaké svoje výhody: po druhé, že každému odpustíte, kto vám niečo zle urobil. Somálskym ženám sa najviac páči naša úplná oddanosť práci a bližnému. (MH)

V Plzni ďalší dekanát

Ako sme už oznámili (Slovo 1993, č. 4), po rozdelení federácie na dve samostatné republiky sídelný prešovský biskup Mons. Ján Hirka ustanovil dňom 18. januára t. r. pre gréckokatolíkov v Českej republike biskupský vikariát. Za biskupského vikára bol ustanovený správca pražskej svätoklimentskej farnosti o. Ivan Ljavinec a za kancelára o. Eugen Kočiš.

V súčasnosti vo vikariáte zabezpečujú pre väčšie centrá veriacich pravidelné bohoslužby. Prebieha aj organizácia duchovnej správy. K dvom dekanátom - libereckému - o. Kornel Baláž a moravsko-sliezskemu - o. Pavel Vacha, pribúda tretí v Plzni - o. Prokop Bagník.

Český biskupský vikariát vydáva príležitostný vestník pod názvom Jedným srdcom. Adresa vikariátu: Biskupský vikariát gréckokatolíckej cirkvi v Českej republike, Haštalské nám. 4, 110 00 Praha 1.

(pk)

V PETROVEJ SLUŽBE

☐ V nedeľu, 2. mája vysvätil Ján Pavol II. vo Svätopeterskej bazilike 29 novokňazov, z ktorých najmladší bol dvadsaťpäťročný a najstarší päťdesiattriročný. Všetci patria do rímskej diecézy. Pochádzajú z desiatich národností. S ním koncelebroval kardinál Ruini a pomocní biskupi rímskej diecézy.

V homílii pri sv. omši hovoril Ján Pavol II. o význame kňazskej vysviacky v súvislosti s Nedeľou Dobrého pastiera. Totiž evanjelium nedele predstavuje Pána Ježiša ako Dobrého pastiera, ktorý sa stará o svoje ovce, aby im nič nechýbalo a aby mali načas pokrm a nápoj, chráni ich pred nebezpečenstvami. Dobrý pastier nielenže pasie svoje stádo, ale ho aj vovedie cez bránu do útočišťa. A touto bránou je sám Ježiš Kristus, Dobrý pastier.

☐ V audienčnom prejave v stredu, 5. mája Svätý Otec rozviedol tému o poslaní kňazov vo sviatostnej službe posväcovania.

☐ Evanjelizácia - pokračoval - je prvou z tých apoštolských prác, ktoré smerujú k tomu, aby všetci, čo sa stali vierou a krstom Božími deťmi, spoločne sa schádzali, chválili Boha uprostred Cirkvi, boli účastní na obete a používali večeru Pánovu. Synoda biskupov z roku 1971 zdôrazňuje, že služba slova, ak sa správne chápe, vedie k sviatostiam a ku kresťanskému životu, ktorý sa vlastne uskutočňuje vo viditeľnom spoločenstve Cirkvi a vo svete.

☐ 8. - 10. mája - pondelok - bol Svätý Otec Ján Pavol II. na apoštolskej ceste na Sicílii. Stredobodom návštevy bol nedeľňajší program: stretnutie s mládežou, poludňajšie stretnutie s antifónu Regina coeli a svätá omša.

Stretnutie s mládežou sa uskutočnilo na športovom štadióne v Agrigente, v meste na juhozápadnej Sicílii. Zúčastnilo sa na ňom asi dvadsaťtisíc mladých z celej Sicílie. Mnohí z nich prišli už na nočné modlitbové bdenie. Svätého Otca privítal miestny arcibiskup Mons. Ferraro.

Títo mladí nespali - uviedol. Zotrvali v modlitbách, aby sa pripravili na toto stretnutie. Chcú byť svedkami ľudských hodnôt, tvorcami kultúrnych, morálnych, občianskych a sociálnych zmien, ktoré si vyžadujú naše časy.

☐ V audienčnom prejave v stredu 12. mája Ján Pavol II., pokračujúc v katechéze o kňazskom poslaní, zameral sa na slávenie Eucharistie, čo je prvoradým poslaním kňazov. Je totiž ústrednou udalosťou cirkevného života. Preto kňazská služba dosahuje vrchol práve v slávení Eucharistie, ktorá je prameňom a stredom jednoty Cirkvi.

Vieroučná konštitúcia O Cirkvi - uviedol - zdôrazňuje skutočnosť, že kňazi svoju povinnosť plnia predovšetkým eucharistickým kultom v zhromažďovaní, kde zastupujú samého Krista. Ohlasujú jeho tajomstvo, spájajú modlitby veriacich s obetou ich hlavy a obetou sv. omše sprítomňujú a prinášajú až do Pánovho príchodu jedinú obetu nového zákona, Kristovu obetu, ktorý raz navždy priniesol seba samého Otcovi ako bezúhonnú žertvu.

Misionárska diecéza v Himaláji

Diecéza Darjeeling bola založená pred 30-timi rokmi. Keď ju prevzal biskup Eric Benjamin, mala 16 000 katolíkov. Dnes je v tejto diecéze 60 000 katolíkov, ktorí žijú roztrúsení v horách Himaláje.

Diecéza Darjeeling je jedna medzinárodná diecéza. Patrí k nej časť z Indie, ďalej štát Sikkim a kniežatstvo Buthan.

Sikkim, predtým nezávislé kniežatstvo, je od roku 1975 22. štátom Indie. Buthan je dedičnou monarchiou. Zmluva z roku 1949 s Indiou zaväzuje Buthan v zahraničnej politike riadiť sa pokynmi Indie. Buthan roku 1985 a 1989 zaviedol "etnické čistenie". Krajinu vtedy opustilo 70 000 utečencov, ktorí sa usadili v Nepáli. Ich ubytovanie a výživa v piatich utečeneckých táboroch robí nepalskej vláde veľké starosti.

Motorom evanjelizácie vo svojej diecéze bol biskup Benjamín, ktorý pochádza z kraja pod Himalájou. Povzbudzoval svojich kňazov, aby chodili do horských a osamotených oblastí a tam upevňovali evanjelium. On sám celých 30 rokov chodil a hľadal katolíckych veriacich svojej diecézy. Skoro výlučne peši chodil až do tých najodľahlejších oblastí.

Dnes má diecéza 75 výchovných stredísk, z toho 6 kolégií s pomerne vysokou úrovňou, 40 lekárskych staníc, sirotince a domy pre prestarlých ľudí. Má 20 dlhodobých rozpracovaných projektov, medzi inými zdravotné strediská, ďalej osobitné strediská pre matky a deti. Diecéza sa stará o školenie zdravotného personálu a o ďalšie vzdelávanie a mužov a žien. V diecéze je činných 5 mužských a 15 ženských rehoľných spoločností.

Veľký kus práce v Buthane urobili jezuiti a saleziáni, ktorí boli sem povolaní roku 1963. Sú činní najmä na školách a vo vychovávacích strediskách. Dnes je v Buthane 250 ľudových škôl, 30 stredných škôl, 1 vysoká škola technická a 1 pedagogická. Vedenie týchto škôl je už odovzdané do rúk domorodých profesorov a vychovávateľov.

Cudzí misionári už Buthan opustili. Napriek tejto intenzívnej práci je Buthane asi 1500 kresťanov, z toho 300 katolíkov. Jeden jezuita z Buthanu študuje toho času v Indii.

Pod strechou sveta je práca ozaj ťažká. Preklenutie domácich náboženstiev, zvykov a kultúry potrvá ešte dlho. Pod najvyšším vrchom sveta sa časy menia, ale iba veľmi pomaly.

(MH)

Baziliánske kláštory v mukačevskej eparchii

Rád sv. Bazila Veľkého je najstarším a najzaslúženejším rádom Cirkvi. Monastiery - kláštory otcov baziliánov zohrávali v minulosti významnú úlohu pri prehlbovaní náboženského a kultúrneho života aj v tom podkarpatskom regióne, ktorý patrí do mukačevskej gréckokatolíckej eparchie.

Najstarší a najvýznamnejší monastier Rádu sv. Bazila Veľkého v tomto regióne založil v 14. storočí Fedor Koriatovič a to na známej Černečej hore v Mukačeve. V tomto monastieri bola do roku 1761 - to znamená do čias biskupa Michala Manuela Olšavského - aj rezidencia biskupov mukačevskej eparchie. Kláštor v Boroňave v okrese Chust založil v roku 1771 o. Joan Kocák. Baziliáni mali svoje komunity aj v Imstičeve a Malom Bereznom.

Koncom 19. storočia vznikla myšlienka založiť baziliánsky kláštor v Užhorode. Realizácia tejto myšlienky začala až potom, keď v roku 1906 vyhlásil o. Joachim Choma zbierku na tento vznešený cieľ. Myšlienku podporil aj biskup Július Fircák, ktorý 20. októbra 1907 pri príležitosti 50. výročia svojej kňazskej vysviacky posvätil základný kameň budúceho kláštora. Jeho výstavba bola dokončená v roku 1912 a posviacku vykonal mukačevský biskup Anton Papp. Prvým igumenom kláštora bol. o. Afanáz Maksim. Monastier mal niekoľko desiatok mníšskych ciel, knižnicu a tlačiareň, z ktorej vychádzali knihy, ktoré pomáhali formovať náboženské, kultúrne a historické vedomie podkarpatského ľudu. Nádhernú kláštornú kaplnku zdobili maľby slávneho podkarpatského umelca Jozefa Bokšaja a ďalšie pozoruhodné práce miestnych umelcov-rezbárov. V chráme-bazilike bolo jedno z veľkých diel spomínaného umelca - Sv.Bazil Veľký - zakladateľ mníšstva. Pri kláštore bol aj chlapčenský internát.

Po nástupe stalinského totalitného systému v roku 1945 najprv zomrel mučeníckou smrťou biskup Teodor Romža a 28. augusta 1949 na odpustových slávnostiach na Černečej hore boli gréckokatolíci mukačevskej eparchie násilne pričlenení pod právomoc moskovského pravoslávneho patriarchu a tým zlikvidovaná gréckokatolícka cirkev. Rovnaký osud postihol aj rád sv. Bazila Veľkého. Jeho členov z kláštorov vyhnali, prenasledovali a žalárovali. Kláštorný komplex v Užhorode pridelili štátnej univerzite a tá si ho postupne prispôsobovala pre svoje účely tak, že vzácne sakrálne umelecké diela boli zničené.

Gréckokatolícka cirkev vyše štyridsať rokov pracovala iba v podzemí. Po obnovení jej činnosti v roku 1990 sa do práce na duchovnom poli hlásia aj baziliáni. I v súčasných nie celkom prajných podmienkach chcú rozvíjať svoju prácu na Božiu slávu na poli evanjelizácie a katechizácie a na postupnom rozvoji duchovnej kultúry.

(pk)

Z MUKAČEVSKEJ EPARCHIE

■ **Biskup - ordinár Ivan Semedi vo veľkonočnom pastierskom liste vyjadril radosť zo vzkriesenia, ktoré je najpresvedčivejším dôkazom Kristovho Božieho synovstva. V liste zdôraznil, že len Kristus môže pomôcť pri prekonávaní všetkých ťažkostí, s ktorým cirkev v súčasnosti zápasí. V závere poprosil veriacich o hojnosť modlitieb za pokoj a porozumenie medzi ľuďmi a za úspech v evanjelizácii a katechizácii mládeže.**

■ **Apoštolský nuncius z Kyjeva Mons. Antonio Franko navštívil v marci t. r. mukačevskú eparchiu a stretol sa s jej biskupmi a kňazmi i predstaviteľmi oblastnej administrácie. Zoznámil sa s ťažkosťami, s ktorými zápasí táto donedávno ťažko skúšaná eparchia.**

■ **V 5. čísle Slova sme vás informovali o románskej rotunde z XII. storočia v Horianoch pri Užhorode. Pri príležitosti dokončenia generálnej opravy tejto jedinečnej architektonickej pamiatky duchovnej kultúry Podkarpatska odslúžili v nej vo februári t. r. ďakovnú sv. liturgiu. Spieval mládežnícky chrámový zbor Deti rotundy.**

■ **Ešte v septembri min. roku bol uspenský chrám v Mukačeve po 43 rokoch prinavrátený gréckokatolíkom. Bola v ňom už aj arcipastierska sv. liturgia, ktorú na vianočné sviatky odslúžil biskup-ordinár Ivan Semedi. Radosť z prinávratenia chrámu však kalí skutočnosť, že z neho bol odcudzený pôvodný interiér - oltár, ikonostas, ikony i ďalšie chrámové zariadenie.**

■ **V obci Minaj v okrese Užhorod posvätil v nedeľu, 4. apríla t. r. miestny správca farnosti o. O. Leger nový zvon sv. apoštola Petra.**

(pk)

■ **Na Arcibiskupskom teologickom seminári v Olomouci v tomto školskom roku študovali aj siedmi bohoslovci z Ivano-frankovskej eperchie na Ukrajine. So študentami**

Katolícka cirkev v Bulharsku

Katolíci v Bulharsku sú na vzostupe. Záujem o katolícku cirkev je veľký, najmä u mladých ľudí. Azda je to preto, lebo práve katolíci majú možnosť otvárať duchovné dvere do Európy, medzi európske národy. Bulharsko je dôkazom, že v zásade je "človek náboženský tvor". Veľa Bulharov sa dáva teraz pokrstiť, ba aj dlhé roky zosobášení si dávajú svoje manželstvá cirkevne požehnať.

Ku katolíckej cirkvi sa hlási v Bulharsku 75 000 veriacich, z toho 55 000 patrí k rímskemu, 20 000 ku gréckokatolíckemu obradu. Napriek svojmu malému počtu má katolícka komunita veľký spoločenský vplyv, ba aj niektorí politickí predstavitelia sú katolíci. Katolíckej cirkvi pomáha azda to, že za komunistickej éry sa neskompromitovala a že bola hromadne prenasledovaná. Podstúpila mnohé procesy, traja rehoľníci a jeden biskup boli popravení.

Pred vojnou bolo v Bulharsku 200 kňazov, teraz je ich 30 s priemerným vekom 70 rokov. Od novej slobody môžu mladí Bulhari študovať teológiu v zahraničí. Ráta sa s tým, že v dohľadnom čase budú môcť úlohy cirkvi lepšie plniť. Pred vojnou boli v Bulharsku v katolíckej správe dve veľké nemocnice, niekoľko škôl a seminárov. Ich navrátenie by dnes cirkev finančne a personálne nevedela zvládnuť. Preto sa všetka pozornosť venuje teraz náboženskej výchove mládeže a výchove morálnych hodnôt.

Mračno záhuby hrozí svetu nad Washingtonom

Najtragickejšie na veku, ktorý žijeme, nie je to, že zločinnosť, podlosť, nemravnosť a hriech vyškiera na ľudstvo zuby z každého kúta - zločinnosť a dekadentná morálka na svete vždy bola - ale nebezpečným je to, že nemravnosť a zločinnosť si uplatňuje zákonné, ústavné právo na to, aby mali rovnaké práva a rovnaké postavenie v spoločnosti, ako má právo, pravda, mravnosť a česť. Hrozba choroby AIDS, ktorá má pôvod (bez ohľadu na to, že to niektorí prekrúcajú a popierajú) v pohlavnej zvrátenosti, ľudí trochu vystrašila. Urobili z nich nákazu, ako je každá iná. A tak mohli hniezda homosexuálov začať nový útok na budúcnosť ľudstva. Pochod ulicami Washingtonu bol prvý výstražný apel, čo títo ľudia chcú: obrátiť svet na svoje meno. "Nám patrí nielen miesto v spoločnosti, nám patrí právo spoločnosť meniť na náš obraz, dožadujeme sa práva v spoločnosti rozhodovať o tom, čo je mravne dobré a čo mravne zlé." Prezident Clinton nebol povinný ani v predvolebných sľuboch, ani v povolebných prihovoroch poskytnúť homosexuálom prioritu. Len na nátlak generálov odložil otváranie dverí pre homosexuálov v armáde. Oni potrebujú len odomknúť dvere. Otvárať si ich budú už sami, aj keby prezident "práve v tom čase" vo svojom sídle nebol. Smutné, nešťastím a hrozbou Sodomy je, že si ľudstvo dalo nanútiť "morálku" morálne zvrhlých. Ľudstvo, to sú aj vlády, aj parlamenty, aj univerzity, aj ulice a, Boh uchovaj, niekedy aj tí, ktorí by mali strážiť pečať Božieho Desatora. O to ide v prvom rade. Bude pre ľudstvo neskoro, keď toto nebezpečie nezbadá. A keď ho nezastaví. Aj Rimska ríša na to doplatila. Mocná ríša sa zrútila.

(Z Kanadského Slováka 93)

BISKUP, VEREJNÝ ČINITEĽ, RODOĽUB

POCTA VEĽKÝM MUŽOM EPARCHIE

Z iniciatívy Ústrednej rady Spoločnosti A.V.Duchnoviča v Slovenskej republike a po dohode s Biskupskym úradom v Prešove konala sa v Prešovskom katedrálnom chráme sv. J. Krstiteľa slávnostná Archijerejska liturgia venovaná dvom veľkým mužom prešovskej gréckokalíckej eparchie a rusínskeho ľudu - buditeľovi, básnikovi, pedagógovi a kanonikovi o. Alexandrovi DUCHNOVIČOVI a gréckokatolíckemu biskupovi Jozefovi Gagancovi.

Krátky vstup pred liturgiou predniesol okresný dekan, správca chrámu o.František Čitbaj, ktorý privítal zástupcov Duchnovičovej spoločnosti.

Slávnostnú homíliu predniesol pomocný biskup Mons. Milan Chautur v reči Rusínov, pre ktorú obaja toľko trpeli, bojovali, obhajovali ju pred zánikom, asimiláciou, hajili obrad, staroslovienskú liturgiu a cyriliku, ktorú priniesli k nám solunskí bratia sv. Cyril a Metod. Otec biskup vyzdvihol úlohu týchto osobností pri zveľaďovaní chrámu, eparchie a celého karpatského regiónu, kde žijú spolu Rusíni a Slováci gréckokatolíckeho vierovyznania, pri rozvoji národnostného školstva, zvyšovania vzdelanostnej úrovne a národnostného uvedomenia Rusínov.

Po svätej liturgii duchovenstvo, veriaci a predstavitelia Spoločnosti položili veniec na hrob Alexandra Duchnoviča v krypte pod katedrálnym chrámom a predstavitelia spoločnosti a verejnosť položili tiež veniec k pamätníku buditeľa na rovnomennom námestí v Prešove, ktorý mestské zastupiteľstvo na žiadosť spoločnosti dalo opraviť a zveľadiť.

Tento akt už bol druhým krokom k tesnejšej spolupráci Spoločnosti a gréckokatolíckej cirkvi. V decembri sme spoločne pripomenuli si 130. výročie vzniku Spoločnosti sv. Jána Krstiteľa v Prešove. Je to spoločné pôsobenie svetskej a duchovnej kultúry v oblasti kultúrno-národnostnej.

Bolo to dôstojné pripomenutie si 190. výročia národenia A. Duchnoviča (24.4) a 200. výročia národenia biskupa o. J. Gaganca (14.4). V tomto roku si ešte spoločne pripomenieme výročie národenia o. biskupa P. Gojdiča a vznik prešovskej eparchie na seminári, kde vystúpia vedci, historici a predstavitelia cirkvi.

Štefan KRUŽKO

□ □ □

V Prešove pôsobilo veľa osobností, čo sa navždy zapísali nielen do dejín tohto mesta, ale ich význam ďaleko presiahol tento región. Sú medzi nimi aj takí, o ktorých sa donedávna nesmelo hovoriť, alebo ich propagácia sa nehodila na stránky našej tlače. Zhodnotenie významu ich činnosti čaká na seriózny výskum historikov a kultúrnych pracovníkov.

Jednou z takých osobností bol v poradí druhý prešovský biskup Jozef Gaganec. Narodil sa 10. apríla 1793 vo Vyšnom Tvarožci, okres Bardejov. Gymnázium študoval v Novom Meste pod Šiatrom a v Levoči, filozofiu vo Veľkom Varadíne a teológiu v Trnave. Kňazkú chirotóniu prijal v roku 1817 vo veľkom Varadíne. Ako kňaz pôsobil na viacerých miestach a v roku 1835

bol preložený do Prešova. Po smrti prvého prešovského biskupa Tarkoviča bol 30. januára 1843 Apoštolskou Stolicou menovaný za biskupa prešovskej gréckokatolíckej eparchie.

Práca biskupa Gaganca bola ťažká , rozsiahla, ale úspešná. Ťažká najmä pre politickú situáciu. Krajina sa zmietala vo vojenských nepokojoch, vypuklo maďarské povstanie. Ako biskup znášal od maďarskej šľachty mnohé príkoria, podobne ako ostatní predstavitelia slovenského a rusínskeho ľudu. V tom čase vypukla cholera, ktorá kosila tisíceky obyvateľstva. Biskup sa však nevzdával. Všetkými silami pomáhal hladujúcim, lebo ľud nekosila iba cholera, ale aj hlad. Robil všetko pre záchranu sirôt. V listoch vyzýval kňazov, aby sa snažili zachrániť ľudí pred smrťou. Svoje sily venoval aj kultúrnemu povzneseniu ľudu. Založil Spolok sv.Jána Krstiteľa, ktorý sa mal starať o šírenie osvety, založil internát, pomáhal v štúdiu chudobnejším žiakom. Bol blízkym spolupracovníkom významných rusínskych dejateľov. A.Duchnoviča a A. Dobriansketo. Vystupoval za rovnoprávnosť všetkých národov a národností. Stal sa jedným z prvých členov Matice slovenskej. Nezabudol však ani na cirkevné a eparchiálne potreby. Snažil sa prešovské biskupstvo všestranne povzniesť. V roku 1848 zvolal svoje kňaztvo na prvý biskupský sobor. Prebudoval katedrálny chram a biskupskú rezidenciu. Staral sa o reštaváciu chrámov a ich interiéru ikon ikonostasov, zabezpečoval knihy, dbal o dodržiavanie liturgických predpisov. Veľmi miloval východný obrad a snažil sa ho povzniesť. Hlavným pomocníkom mu bol kanonik, buditeľ A. Duchnovič. Zomrel 22. decembra 1875 a je jediným biskupom, ktorý nie je pochovaný v krypte katedrálneho chrámu, ale na verejnom cintoríne v Prešove, kde chcel odpočívať medzi ľudom.

Dr. Peter KRAJŇÁK

Naši jubilanti v júni

o. Michal DRAHŇOVSKÝ, správca farnosti Lukov, (2.6.1968), 25. výročie ordinácie.

o. RNDr Bartolomej LEŠKO, DrSc.,správca farnosti Voľa, (3.6.1918), 75. narodeniny

o. Štefan ČARNÝ, správca farnosti Zubné (11.6.1933), 60. narodeniny

o. Ján SMOLNICKÝ, správca farnosti Kráľovce (15.6.1938), 55. narodeniny

o. Metod SZÉKELY, na odpočinku (25.6.1918), 75. narodeniny

Vyprosujeme im - Na mnoho rokov, šťastných rokov.

Z konferencie biskupov Slovenska

Po zániku ČSFR sa po prvýkrát uskutočnilo zasadnutie Konferencie biskupov Slovenska ako samostatného subjektu.

Najdôležitejším bodom rokovania konferencie, konanej v Banskej Bystrici v dňoch 4.-5. mája 1993, bolo ustanovenie funkčného aparátu.

Predsedom Konferencie biskupov Slovenska sa stal spišský biskup Mons. František Tondra, podpredsedom banskobystrický biskup Mons. Rudolf Baláž a tajomníkom Mons. Dominik Hrušovský, pomocný trnavský biskup s určením pre Bratislavu.

Bola ustanovená tiež stála Rada KBS, ktorej členmi sú popri menovaných biskupov aj arcibiskup Mons. Ján Sokol, metropolita Slovenska, a prešovský biskup Mons. Ján Hirka.

Bol ustanovený tiež tlačový hovorca a 15 komisií pre vnútrocirkevnú a cirkevno spoločenskú činnosť.

NOVÉ HROBY

Večným Veľkňazom bol v 77. roku života a 47. roku kňazstva z pozemskej služby 15. mája t. r. odvolaný arcidekan o. Michal Šutaj. Narodil sa 10. marca 1916 v Budkovciach. Po vysviacke na kňaza 4. augusta 1946 sa miestom jeho najdlhšieho pôsobenia stalo Humenné, kde pred r. 1950 bol katechétom a v rokoch 1968-90 správcom farnosti a neskôr i okr. dekanom. V r. 1950-68 musel pracovať vo výrobe. Pohrebné obrady 19. mája t. r. mali v Chráme Narodenia Panny Márie v Košiciach obidvaja naši biskupi - Mons. Ján Hirka a Mons. Milan Chautur, CSsR. Pochovaný je na Verejnom cintoríne v Košiciach.

□□□

Pán života a smrti povolal dňa 1. mája 1993 svojho služobníka o. Olivera Žatkoviča, kňaza na odpočinku. Zosnulý sa narodil 20. 9. 1905 v Telgarte, ordinovaný bol 12. 5. 1934. Pôsobil ako správca farnosti vo Vranove a Šarišskom Jastrabí. Od roku 1951 žil v Košiciach. Pohrebné obrady vykonal o. gen. vikár Ján Gajdoš za účasti kňazov dňa 5. mája t. r. v rodisku nebohého v Telgarte.

POZDIŠOVSKÍ VERIACI OPÄŤ VO SVOJOM CHRÁME

Deň, ktorý učinil Pán...

"Toto je deň, ktorý učinil Pán, radujme sa a veseľme sa z neho." Tieto slová najlepšie vystihujú radosť pozdišovských gréckokatolíkov, ktorú prežívali v nedeľu, 9. mája 1993, keď sa po dlhých 43 rokoch čakania opäť vrátili do svojho pekného chrámu, zasvätenému Najsv. Srdcu Ježišovmu.

Je 11 hodín. Sprievod, ktorý tvoria duchovní otcovia, miništranti i veriaci oboch katolíckych obradov, sa za radostného hlaholu zvonov presúva ku vchodovým dverám chrámu. O. G. Németh naším krásnym spevom "Kristus slávne vstal zmŕtvych,..." začína znovuposvätenie pozdišovského chrámu. Sprievod obchádza okolo chrámu, potom sa chrám zapĺňa a svätenie pokračuje vo vnútri. Nasleduje posvätenie bohostánku a služobného rúcha. Obrady svätenia končia.

Zástupca miestneho farského spoločenstva Juraj Lešo víta duchovných otcov a prítomných veriacich v pozdišovskom chráme. Začína koncelebrovaná sv. liturgia. Prvá po 43 rokoch čakania, prvá v slovenskom jazyku v tomto chráme. Slúži ju biskupský radca a správca farnosti o. Gabriel Németh, koncelebrujú o. arcidekan Michal Čintala a o. dekan Emil Zorvan z Michaloviec. Homiliu má o. G. Németh, ktorý zdôrazňuje význam tohto dňa, keď sa naši veriaci mohli zísť v tomto chráme. Počas sv. liturgie pristupujú k sv. prijímaniu desiatky veriacich. Milá, takmer dvojhodinová slávnosť, počas ktorej z očí veriacich vypadla nejedna slza radosti, pomaly končí. S pekným veršom a kyticami kvetov prichádzajú deti, aby poďakovali kňazom za krásny duchovný zážitok. Pápežská hymna na záver liturgických slávností potvrdzuje vernosť pozdišovských gréckokatolíkov Svätému Otcovi.

Opäť zaznievajú zvony. Veriaci sa postupne rozchádzajú do svojich príbytkov. V Pozdišovciach začína pulzovať nový duchovný život. Vďaka Pánu Bohu i všetkým, ktorí sa o túto skutočnosť zaslúžili!

Nahliadnime teraz spoločne ešte do dejín a architektúry tohto chrámu.

Je zasvätený Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. Bol postavený v 30. rokoch 20. storočia podľa barokovo-klasicistických cirkevných stavieb východného Slovenska z poslednej tretiny 18. storočia jednolodbvý priestor s polkruhovým uzáverom a západnou vežou v lodi je transeptálne rozšírený. Rozšírenie lode je zvýraznené aj v exteriéri, v strešnej konštrukcii. Veža je situovaná do štítového priečelia s tromi bránami a krytá cibuľovitou štíhlou strechou. Nad víťazným oblúkom je baroková vežička.

Drevený chrámový oltár s obrazom Božského Srdca bol zhotovený v roku 1927. Interiér chrámu je zdobený viacerými maľbami. Na strope nad oltárom je zobrazená Najsvätejšia Trojica. Na víťaznom oblúku boli umiestnené obrazy Ježiša Krista a dvanástich apoštolov. Z jednej strany víťazného oblúka je zobrazená Panna Mária s Ježiškom v náručí, z druhej Kristus - Učiteľ.

V rozšírenej časti lode je na strope namaľovaný obraz Posledného súdu. Pod ním sú zobrazení 4 evanjelisti - sv. Marek, sv. Lukáš, sv. Ján a sv. Matúš. Na stenách sú zobrazení významní svätci východného obradu - sv. Mikuláš a Traja Svätitelia - sv. Bazil Veľký, sv. Gregor Bohoslov a sv. Jan Zlatoústy. Na strope nad chórom je namaľovaný obraz Narodenia Ježiša Krista, na pilieroch pod chórom obrazy slovanských apoštolov sv. Cyrila a sv. Metoda.

Z pôvodného vybavenia chrámu v súčasnosti chýba obetný oltár-žertvenník, evanjelium, kalich s paténou, oltárik Bohorodičky, lustre. Jasličky a spomínaných 13 obrazov, ktoré pri preberaní chrámu 4. mája neboli odovzdané.

Ján POPRÍK

V pozdišovskom chráme po dlhých rokoch *Snímka J. POPRÍK*

RADOSŤ V BYŠTE

Fotografickými snímkami sa vraciame k oslavám chrámového sviatku v malebnej zemplínskej dedinke, inak známej na okolí svojimi liečivými kupeľami, ale aj ako údajný "stred sveta".

V nedeľu, 25. apríla t.r. sa Byšta stala skutočne stredobodom pozornosti veriacich gréckokatolíkov, aspoň teda tých zo Zemplína.

Chrámový sviatok sv. Juraja tu totiž oslavovali po 43 rokoch naši veriaci opäť v prinavrátenom chráme. Ten im bol úradne odovzdaný 19. marca t.r. Odvtedy už sneh zmizol a chýbajúce "stratené" vnútorné vybavenie obetaví veriaci zadovážili a v Najsvätejšej Eucharistii prítomnému Spasiteľovi vyzdobili nádherný príbytok.

Ich radosť spolu s nimi prežívali aj veriaci obidvoch katolíckych obradov predovšetkým z farskej obce Brezina a susednej filiálky Kazimír. Slávnosť svojou prítomnosťou spolu so svojimi duchovnými otcami skrášlili aj gréckokatolíci z Bačkova, Dvorianok, Kuzmíc, Michalian, Stanče, Tŕne a príbuzní a známi zblízka i ďaleka.

V zastúpení otca biskupa Mons. Jána Hirku hlavným celebrantom bol generálny vikár o. Ján Gajdoš, ktorý spolu s okresným dekanom z Trebišova o. Michalom Onderkom a miestnym správcom farnosti o. Alexejom Miroššayom z Breziny a prítomnými kňazmi slávili svätú liturgiu. Potešujúca bola účasť duchovných otcov - byštianskych rodákov o. Andreja Zehera z Petkoviec a o. Jána Džogana z Bačkova i miestneho správcu rím. kat. farnosti o. Andreja Labanca.

Duchovná príprava, aktívna účasť, množstvo prijatých svätých sviatostí a radostná atmosféra v duchu veľkonočného Christos vo-

skrese boli tým ozajstným odpustom, aký tu nemohol byť dlhé štyri desaťročia. *(VM)*

55 rokov od kongresu v Budapešti

(Pokračovanie z čísla 10)

Na ceste do Budapešti

Po krátkom odpočinku opäť každý zavčas rána sa ponáhľal do chrámu, kde už od 4.00 hod. sa začínali sväté Služby Božie. Ľudia si ešte nakúpili sväté obrázky a ružence a opäť pešky alebo na vozoch odchádzali na stanicu. Z Mária-Pócsu sme vyrazili o 7.30 hod. Príjemne sme sa cítili v našich československých vagónoch v cudzej krajine. Cestou sme pozorovali polia v Maďarsku, na ktorých veru nebola taká pekná úroda ako na našich. V meste Tokaj a Sereně sa každý snažil kúpiť si ľľašu slávneho tokajského vína. Veľa nechýbalo a bolo by sa stalo nešťastie. Jedna ložínska žena chcela vyskúšať, aké majú tvrdé hlavy tí tvrdí Maďari a hodila ľľašu jednému železničiarovi do hlavy.

Našťastie maďarský železničiar mal dosť tvrdú hlavu a ľľaša našej ložínskej gazdinej sa mu len trošku dotkla tváre. Trochu sme sa báli, aby si to niekto nevysvetľoval, že začíname vojnu - ale chválabohu, ďalej vojna nebola a my sme sa spokojne blížili k Budapešti. Na poliach slabé klasy. Všade rovina. Na cestách sa utvárali močiare. Pršalo. Netrpezlivo sme čakali, kedy dôjdeme do Budapešti.

A ozaj, už vidíme zďaleka veľké záhrady, potom vysoké domy a veže - a o krátky čas naš československý vlak slávnostne zapískal na budapeštianskom západnom nádraží. O minútu sme sa všetci ako z kolísky vysýpali na perón.

V srdci Maďarska - otvorenie kongresu

Sme v Budapešti. Je streda popoludní, pol štvrtej. Každý berie svoje batožiny a staviame sa do radu. Biskup Alexander ide vpredu s duchovenstvom, lebo nás chcú slávnostne privítať. Veľmi milo nám padlo, keď nás v Budapešti v našej milej ruskej reči privítal slávny profesor Dr. A. Hodinka, náš krajan. Po srdečnom privítaní sme sa autobusmi šli ubytovať. Jedni dostali ubytovanie v školách, druhí v privátnych domoch alebo v kláštoroch. Všetci sme boli sústredení dosť blízko veľa seba a neďaleko našej gréckokatolíckej cerkvi pri vychodnom nádraží.

Kto mohol, hneď odišiel na otvorenie Kongresu. Na Millenarnom námestí už bola prítomná stotisícová masa ľudí. Bol tam regent Horty, ministri, diplomati a najvyššia inteligencia. O 5.00 hod. sa začal sprievod duchovenstva. Za kňazmi a rehoľníkmi šli 190 biskupi, 37 arcibiskupi a 11 kardináli - na konci legát Svätého Otca - kardinál Eugen Pacelli. Jeden biskup prečítal pápežskú bullu určenú na kongres a potom kardinál Pacelli v peknej reči hovoril o význame Kongresu. 62-ročný kardinál Pacelli hovoril tak ohnivo ako nejaký celkom mladý človek. Po otvorení Kongresu sa ľudia pomaly prechádzali po meste.

150 tisíc detí pri oltári - 1000 holúbov od oltára

Rímskokatolícky zelený štvrtok bol veľmi krásny deň. Už od včasného rána tisíce ľudí sa hrnulo na Námestie hrdinov. Na tom námesti bolo rozmiestnených 200 spovedelníc, kde sa bolo možné celý čas spovedať. O 9.00 hod. sa približoval k veľkému oltáru prekrásny sprievod.

Šesťsto malých miništrantov v krvavočervených šatách, za nimi šli bohoslovci, rehoľníci, kňazi, kanoníci, biskupi, nakoniec kardináli - všetko v najväčšom poriadku, spokojne sa približovali k oltáru, kde kardinál Verdier má slúžiť svätú Službu Božiu pre mládež. Tristotisíc ľudí naraz spievalo kongresovú hymnu. Na začiatku svätej služby Božej začali rozdávať aj sväté prijímanie. Od oltára vzlietlo tisíc bielych holubíc, ktoré sa rozleteli do celého sveta a tristo kňazov z tristo kalichov začalo rozdávať sväté prijímanie, ktoré trvalo až do samého poludnia. Mesto Budapešť sa postaralo o to, aby deti po svätom prijímaní dostali hneď raňajky.

Plenárne zasadanie Kongresu

Poobede o 4 hodine vo veľkom paláci na Námesti hrdinov bolo plenárne zasadanie kongresu. Tam sme mohli na vlastné oči vidieť slávneho budapeštianskeho kazateľa o. Tiháméra Tótha a počuť jeho zlatú reč o Najsvätejšej Eucharistii.

Po ňom rečnili civilné osoby v rôznych svetových jazykoch. Tu síce milé bolo vidieť, ako všetci o jednom myslíme, jedno cítime a jedno chceme: rímsko i gréckokatolíci, Európania i obyvatelia Ázie, Brazílie, Indie, Austrálie - všetci sme jedno pri eucharistickom chlebe sv. prijímania na svetovom kongrese a žiaľ bolo pomyslieť na veľké číslo pravoslávnych, protestantov a rôznych sektárov, ktorí nikdy nič take vidieť, mať a cítiť nemôžu, čo sme prežili v Budapešti my, deti pravej Cirkvi Kristovej.

Eucharistický Kristus v sláve na Dunaji

Večer na zelený štvrtok nezabudneme nikdy. To, čo sme tam videli, neuvidí možno nikto a nikde viacej na svete. Stotisícový zástup ľudí ako rozplamenené more spieval eucharistické piesne na brehoch Dunaja, keď od baziliky sv. Štefana niekoľko tisíc kňazov, biskupov a kardinálov pomaly prichádzalo v ôsmich radoch pred Najsvätejšiu Eucharistiu na Dunaj. Kardinál Pacelli z Najsvätejšou Eucharistiou šiel na lodi sv. Štefana, za ním šli všetci kardináli, biskupi a veľa duchovenstva a rehoľníc už v iných lodiach. Na hore Gelért svietilo prekrásne osvetlenie bielo-modré a keď raketu vystrelili nad Dunajom, vtedy sa pohlo deväť osvetlených lodí. To bolo niečo také krásne, že sa to ani opísať nedá. Ľudia spievali i plakali od radosti. Lode v usporiadaných radoch plávili sa hore Dunajom a potom sa vracali späť a stotisícový zástup ľudí so sviečkami a fakľami pobožne stal alebo kľačal na brehu až do pol jednej v noci.

Po procesii po Dunaji celý kňazský sprievod s Najsvätejšou Eucharistiou vracal sa v poriadku späť do baziliky. Počas tohto sprievodu sa stala nad Dunajom krásna vec. Z gelertského vrchu strieľali rakety, ktoré sa v tisícoch farebných iskier rozmetávali po oboch stranách veľkého osvetleného kríža. A keď rakety prestali vystreľovať, ostal osvetlený iba kríž a z neho kvapkala krv do tmavej noci.

Jozef JENČÍK

(Pokračovanie)

Spolok sv. Cyrila a Metoda

NAŠI JUBILANTI

V júni t. r. sa okrúhleho výročia narodenia dožívajú títo naši členovia:

60 ROKOV - **Ján Bača** zo Zbehňova, **Július Holiš** zo Zemplínskeho Jastrabia, **Vojtech Pešta** zo Sliepkoviec a **Pavol Soták** z Trebišova.

70 ROKOV - **Ján Hlohin** z Michaloviec, **Ján Kaňuščák** z Ďačova, **Ján Kiselovič** z Pozdišoviec a **Anna Margová** z Michaloviec.

75 ROKOV - **o. RNDr. Bartolomej Leško**, DrSc., Voľa.

80 ROKOV - **Pavel Kozák** z Veľkých Ozoroviec.

Všetkým jubilantom vyprosujeme hojnosť Božích milostí.
Na mnoho rokov, šťastných rokov.

ŠTEDRÉ SRDCIA

Na podporu Spolku sv. Cyrila a Metoda prispeli:

Ondrej Balabas, Ľubica 50 Sk, **Mária Balabasová,** Ľubica 100 Sk, **Gustáv Čorej,** Trnava pri Laborci 200 Sk, **Jolana Gavulová,** Čabiny 150 Sk, **Gréckokatolícky ružencový spolok Dvorianky** 200 Sk, **Terézia Halapinová,** Čeľovce 200 Sk, **Ľudovít Hančár,** Belža 100 Sk, **Ján Horňák,** Kučín 100 Sk, **Mária Hudáková,** Streda nad Bodrogom 100 Sk, **Jozef Matta,** Humenné 150 Sk, **Mária Mikitová,** Laškovce 250 Sk, **Barbora Miňovská,** Sečovce 100 Sk, **Jolana Vicová,** Sukov 150 Sk, **Žiaci Základnej školy Slivník** 70 Sk, **Anna Žihalová,** Košice 100 Sk.

Za Vaše dary Pán Boh zaplať. Dary na spolok sv. Cyrila a Metoda posielajte poštovou poukážkou vzor "A" - na účet SSTSP Michalovce, číslo účtu 124240-559/0900. Na poštovej poukážke v správe pre prijímateľa - na druhej strane - uveďte, že ide o dar. Mená darcov postupne uverejňujeme v Slove. Ďakujeme.

■ **GRÉCKOKATOLÍCKI VERIACI V NACINEJ VSI vo farnosti Voľa, okres Michalovce začali pred dvomi rokmi výstavbu Chrámu sv. Cyrila a Metoda. Výstavba úspešne pokračuje a správca farnosti a člen výboru Spolku sv. Cyrila a Metoda o. RNDr. Bartolomej Leško, DrSc., nám oznámil, že tamojšie spoločenstvo veriacich pripravuje posviacku tohto domu Božieho na nedeľu, 25 júla t. r.**

ZO SPOLKOVEJ ČINNOSTI

Na zasadnutí výboru Spolku sv Cyrila a Metoda, ktoré bolo 5. mája t. r. na Gréckokatolíckej fare v Michalovciach, si prítomní po speve veľkonočného tropara uctili pamiatku člena výboru a správcu Gréckokatolíckej farnosti v Sečovciach v januári zosnulého o. Pavla Tirpáka.

O. Pavol Tirpák (1915-1993)po roku 1950 zdieľal rovnaký osud všetkých gréckokatolíckych kňazov a po povolení činnosti našej cirkvi v roku 1968 za ťažkej spoločenskej situácie sa mu spolu s veriacimi podarilo vybudovať v mieste svojho dlhého pôsobenia moderný Chrám sv. Cyrila a Metoda a ďalší vo filiálnej obci Trnávka. Ťažko sa budovali tieto chrámy. Vežu v Sečovciach nesmeli dokončiť podľa pôvodného plánu a dlho museli čakať na povolenie ich posvätenia. Po dlhých prieťahoch mohol sečovský chrám posvätiť v tichosti len on sám. V minulom roku niesol hlavnú záťaž pri organizovaní našich Cyrilometodských slávností v Sečovciach.

V programe zasadnutia výboru, ktoré viedol predseda spolku arcidekan o. Jozef Knežo, bolo vyhodnotenie hospodárenia spolku za rok 1992. Správu pripravila a referovala členka výboru Anna Sevková. Spolok sa teší podpore nielen svojich členov, ale aj mnohých priaznivcov cyrilometodskej tradície, o čom podávajú svedectvo mnohé listy z domova i zo sveta, morálna podpora a aj dary, ktoré uverejňujeme v rubrike Štedré srdcia.

Návrh perokresby Michala Tótha na publikáciu o. Michala Fitza

O vydavateľskej činnosti spolku vo vydavateľstve Byzant referoval Ing. Vladimír Miroššay, podpredseda spolku. Spolok sv. Cyrila a Metoda vydal ako členský podiel okrem Gréckokatolíckeho kalendára na rok 1993 aj výber z diela Prof. Michala Lacka, SJ, pod názvom Gréckokatolíkom. Prof. Michal Lacko svoj život najmä po roku 1950 venoval obrane gréckokatolíkov v starej vlasti a organizovaniu gréckokatolíkov v šírom svete. Zborník je vlastne výberom jeho článkov, ktorými informoval svetovú verejnosť o nás - gréckokatolíkoch. Ako sme už oznámili, túto publikáciu postupne expedujeme našim členom prostredníctvom farských úradov. Členom spolku mimo regiónu východného Slovenska publikáciu expedujeme individuálne na ich adresu.

Vo vydavateľstve Byzant sme vydali významnú 350 stránkovú publikáciu PhDr. Michala Fedora, SJ, pod názvom Z dejín gréckokatolíckej cirkvi v Československu 1945 - máj 1950. Je to dielo, v ktorom autor na základe analytických materiálov vtedajších čias ukázal, ako sa postupne krok za krokom pripravovala veľká dráma - likvidácia gréckokatolíckej cirkvi. Kniha by sa mala dostať ku každému, kto sa chce dozvedieť skutočnú pravdu o tzv. prešovskom "P" sobore 28. apríla 1950 i o tom, čo mu predchádzalo a nasledovalo.

5. júla t. r. - na sviatok sv. Cyrila a Metoda - pripadne 5. výročie smrti kňaza našej eparchie o. Michala Fitza (1911-1988). K tejto príležitosti vydávame jeho skromné memoáre pod názvom Trpké roky - spomienky gréckokatolíckeho kňaza. Autor pôsobil vo východoslovenskej dedine Úbrež a na svojom prípade i prípadoch ďalších kňazov dokumentuje trnistú cestu, ktorou prešla gréckokatolícka cirkev, jej kňazi i veriaci v období po smutne známom už spomínom prešovskom "P" sobore v roku 1950.

Spomínané publikácie budú k dostaniu aj v našich predajniach Byzant v Michalovciach, Prešove a Poprade.

Výbor spolku na svojom zasadnutí venoval potrebnú pozornosť aj príprave vydania Gréckokatolíckeho kalendára na rok 1994. Rukopis kalendára je už pripravený do tlače a teraz, keď čítate tieto riadky, už prechádza jednotlivými fázami výroby do svojej konečnej podoby. Chceme, aby sa náš kalendár dostal do rúk širokej čitateľskej verejnosti oveľa skôr ako minulé roky. Dúfame, že s pomocou Božou sa nám to podarí.

Ako zaiste pamätáme, obnovujúce valné zhromaždenie Spolku sv. Cyrila a Metoda bolo za účasti o. biskupa Mons. Jána Hirku 2. marca 1991 v Michalovciach. Od tých čias uplynuli dva roky. Počas nich sa podarilo položiť základy pre úspešné napredovanie našej nábožensko-kultúrnej ustanovizne a pre tú prácu, ktorá v zmysle spolkových stanov dáva cieľavedomý zmysel činnosti všetkým nadšencom nášho cyrilometodského hnutia.

P. KUŠNÍR

Dôvera, ktorá je láskou

Tajomstvo Kristovho Tela a Krvi často spájame s tajomstvom Božského Srdca.

V našej dobe je potrebné, aby sme nezostali len pri veľkých slovách, ale aby toto tajomstvo preniklo až do hĺbky nášho podvedomia, aby sa ním rozochvelo aj naše vlastné srdce.

Keď začal Kristus hovoriť o tajomstve chleba a Tela, ktoré dá ľuďom za pokrm pre večný život, mal už za sebou dlhé obdobie vyučovania a jeho poslucháči ho už dobre poznali.

Keď premenil chlieb na svoje Telo a víno na svoju Krv, to bolo už iba deň pred jeho umučením a celé jeho učenie vrcholilo v rozlúčkovej reči pri poslednej večeri. Vzťah medzi Ježišom a apoštolmi bol už hlboký a úprimný.

A o to tu ide. Aby sme mohli hovoriť o tajomstve Kristovho Tela a Krvi, musíme sa najprv naučiť veriť mu ako Bohu a človeku, ako tomu, kto nás miluje, je naším Bohom, bratom i priateľom, žije naším životom a nesie s nami naše kríže. Je nutné vytvoriť medzi ním a nami skutočnú dôveru, ktorá sa rovná opravdivej láske.

Nejde len o vieru v pravdu, že je prítomný vo Sviatosti Oltárnej, ale o skutočný vzťah dvoch srdc, bijúcich spoločnou láskou. Ak sa medzi ním a nami takýto vzťah naozaj vytvorí, nikdy nám nebudú ľahostajné, chladné a nezaujímavé jeho slová:

- "Vezmite a jedzte z neho všetci, toto je moje Telo..."

Nič by nás nemalo v živote natoľko znepokojovať, ako akékoľvek nedoriešené otázky medzi nami a Ježišom. V tomto vzťahu by nemalo byť nič, naozaj celkom nič nejasného. To sa môže stať len vtedy, ak budeme každému jeho slovu veriť viac a vášnivejšie, ako sme schopní veriť sami sebe.

Dôverujme nášmu Spasiteľovi aj vtedy, keď všetko svedčí proti nemu. On je ten, kto pozná a má pravdu. On je ten, kto tomu rozumie. Jeho tajomstvá od nás vyžadujú bezhraničnú dôveru. Bez nej by ani tajomstvo jeho Tela a Krvi nemuselo znamenať viac, ako nejaké podivínstvo.

Z Myšlienok o. J. PORUBČANA, SJ

■ VO FARSKOM CHRÁME NARODENIA PRESVÄTEJ BOHORODIČKY V MICHALOVCIACH majú nového kantora. Je ním Ján Poprik z Pozdišoviec, ktorému vypomáha MvDr. Ján Hico. Počas týždňa v chráme spieva i mládežnícka skupina pod vedením Renáty Firdovej, ktorá vypomáha aj na filiálkach i v prinávratenom chráme v Lastomíre.

Liturgia sv. Jana Zlatoústeho

Prosíme Vás o pomoc pri šírení Spevov k liturgii. Ide nám, a zaiste aj Vám, o to, aby sa zachovalo mnoholosije, ktoré v poslednom štyridsaťročí v dôsledku potláčania náboženskej slobody padlo na mnohých miestach do zabudnutia.

Na mnohých miestach naozaj neznie už v takej kráse, akú si obrad Liturgie zasluhuje.

Spevník "Liturgia sv. Jána Zlatoústeho" od Š. Ladižinského v cene 39.-Sk za kus, si môžete objednať na adrese:

ARM 333
Kovácsova 68
851 10 Bratislava
(tel.: 217 272)

K celkovej cene prirátame poštovné

Kvôli komu chodia kresťania do chrámu?

Túto otázku som si položil po návšteve jedného kňaza, kde okrem bežných reči prišlo i na anoným, v ktorom sa kresťan (?) zdôveruje kňazovi, lepšie povedané mu oznamuje, prečo prestal chodiť do cerkvi. Bolo v ňom asi toto: Vážený pán farár, keď vidím v cerkvi toho E. (meno redakcia zámerne neuvádza), ktorého veľmi dobre poznám, nemôžem sa naňho pozerať a on sa postaví pred oltár. Preto prestávam chodiť do cerkvi ja. List pokračoval ďalej , ale to už nie je dôležité. Hľa, aké vyznanie (ne)kresťana. Tu chcem pripomenúť slová Pána Ježiša: "Milovať budeš Pána svojho Boha, celým srdcom svojím, celou svojou dušou, celou silou a celou svojou mysľou a svojho blížneho ako seba samého."

Koľkí katolíci zabúdajú na tieto slová a chodia do cerkvi viac menej z povinnosti. Do cerkvi sa predsa má chodiť nie kvôli tomu, koho tam chcem či nechcem vidieť, ani nie kvôli kňazovi, ale kvôli Spasiteľovi, ktorý bol pre naše hriechy ukrižovaný, a ktorého veľa ľudí ešte aj dnes ukrižuje svojím hriešnym životom. Veď pri premenení vína a chleba je tu medzi nami sám Ježiš Kristus a jemu máme ďakovať, že sme mohli byť účastníkmi tohto tajomstva, položiť na oltár svoje kríže, lebo s jeho pomocou sú oveľa ľahšie. To si dovolím tvrdiť, lebo mám vlastné praktické skúsenosti. Jeho máme prosiť a pomoc pre seba a svojich blížnych. Kvôli tomu má chodiť katolík do chrámu. Pokiaľ si toto neuvedomíme, ťažko môžeme hovoriť o viere. Taká viera je vlažná. Len z takej vlažnej viery môžu zaznieť slová z úst kresťanov, ako: Cirkev je vtedy dobrá, keď je utláčaná, na čo sú mi cirkevné školy, v prvom rade má byť postarané o mňa a nie o Cirkev. Je to smutné. O to smutnejšie, že sú to výroky ľudí, ktorí tvrdia, že chodia do cerkvi či kostola. Sv.

Z VAŠICH LISTOV

Pavol píše: "Diabol ako ručiaci lev obchádza a hľadá, koho by zožral." Nenúkame sa mu priamo do tlamy svojou vlažnosťou, ľahostajnosťou ba až nezáujmom o svoju vieru? Desaťročie Duchovnej obnovy Slovenska môže byť len vtedy úspešné, keď každý začne od seba, obnovovať svoje ja a mať na pamäti Ježišove slová "Kájajte sa a verte evanjeliu". Človek vtedy si zaistí odpustenie, keď sám odpúšťa, vtedy vchádza do nového života, keď odumiera sebe, aby žil jedine v Bohu.

Naša nebeská Matka od Lurd cez Fatimu, Medžugorie a Litmanovú nás úpenlivo prosí robiť pokánie aby sme sa zachránili. Pochopíme to už konečne?

Je najvyšší čas!

Š. LACHOVIČ

Spoločenstvo gréckokatolíckych veriacich a Gréckokatolícky farský úrad vo Vranove nad Topľou

VÁS POZÝVAJÚ

na prvú odpustovú slávnosť v novopostavenom chráme Najsvätejšej Eucharistie

PROGRAM:

9.-10.-11. júna 1993 - 19.00 - Duchovná obnova

10. júna (štvrtok):
19.00 - Svätá liturgia
20.00 - Eucharistický sprievod veriacich oboch obradov mestom. Sprievod začínajúci v chráme Najsvätejšej Eucharistie končí v rímskokatolíckom kostole Narodenia Panny Márie.

12. júna (sobota):
16.00 - Modlitba svätého ruženca
17.00 - Vystúpenia gréckokatolíckych mládežníckych zborov vranovského dekanátu.
18.00 - Mládežnícka akadémia
19.00 - Mládežnícka svätá liturgia
20.00 - Svätá omša (západný obrad)
21.00 - Veľká večiereň
22.00 - Svätá liturgia (staroslovienska)
23.00 - Eucharistická pobožnosť s procesiou so sviečkami
24.00 - Akafist k Ježišovi Kristovi

13. júna (nedeľa):
1.00 - Modlitba svätého ruženca
2.00 - Moleben k Bohorodičke
3.00 - Krížová cesta
6.00 - Ranné modlitby (utiereň)
7.00 - Bohoslužba slova
8.00 - Svätá liturgia (staroslovienska)
10.00 - Slávnostná svätá liturgia

Záver: - Myrovania a obchod okolo chrámu

Spoluúčinkuje: Gréckokatolícky chrámový zbor P. P. Gojdiča Vranov

Príležitosť k sviatosti zmierenia v sobotu od 16.00 hod.

SLOVO - dvojtýždenník gréckokatolíkov. Vydáva Spolok sv. Vojtecha v Trnave. Vedúci redaktor: Blažej Krasnovský. Redaktori: Katarína Maľučká, Anton Mesároš. Redakcia: 080 01 Prešov, Hlavná 1. Grafická úprava a technická redakcia: Karol Neupauer. Sadzba a tlač: Podnik výpočtovej techniky a.s., divízia Košice & Čisopress. Uzávierka časopisu je tri týždne pred vyjdením čísla. Štvrťročné predplatné 24 Sk. Cena jednotlivých výtlačkov 4 Sk. Indexné číslo 496 18.